

SkogsÄgaren

Skogsvårdsföreningen Österbottens medlemstidning 3/2020 • 18.9.2020

SKOGEN SKA VARA I SKICK!

Det är mitt mål, säger Karita Byholm

10-11

SKOGSÄGARE,
STÄLL UPP I VALET

SKOGSVÅRDSFÖRENINGARNAS
FULLMÄKTIGEVAL | 4 - 25.11

s. 3

Nu uppdateras skogsprogrammet

s. 5

Nytt inom personalen

s. 16

Jag mår bra i skogen!

BÄSTA SKOGSÄGARE

Hösten innebär början på det nya skogsåret. Vinterns skogsskötsel och avverkningar skall planeras. Hoppeligen får vi en ordentlig vintersäsong som tillåter att vi kan färdas på alla marker i skogarna.

I dessa dagar har nyheterna om stängningar av tryckpappersfabriker nått oss. Industrierna i både Sverige och Finland anpassar kostymen för att passa in på den efterfråga som finns ute i världen. Tidpunkten är på intet sätt bra med tanke på sysselsättningen i landet, men å andra sidan är industrinläggningar aldrig bra. Det är en tragedi på de orter som drabbas. Hur detta inverkar på oss i Österbotten är svårt att sja om, men helt klart ändras virkesströmmarna i landet när en industri faller bort. Nu kan vi bara hoppas att det växer upp nya industrier som utvecklar nya produkter med skogsråvara som grund. Nya innovationer behövs när den traditionella skogsindustriproduktionen inte hittar marknad för sina produkter.

Denna höst är det också fullmäktigeval i Skogsvårdsföreningarna. I vår förening skall ett nytt fullmäktige, bestående av 39 medlemmar, väljas

Det finns ingen tröskel för vad man behöver kunna på förhand. En förening är summan av sina medlemmar. Utnyttja din röst i föreningsvalet.

Som medlem i skogsvårdsföreningen kan DU ställa upp i valet. Kandidatnomineringen har på så sätt ändrats att numera behövs inga undertecknare till en nominering. Du kan själv anmäla dig som kandidat via föreningens hemsida eller på kandidatnomineringsblanketter, som fås från våra kontor. Önskvärt är att vi får en kandidatlista som speglar hela vår medlemskår. En kandidatlista som består av kvinnor och män, självverksamma och mindre aktiva skogsägare, unga och mera erfarna skogsägare. Framför allt är det viktigt att hela vårt verksamhetsområde är täckt med kandidater. Fullmäktige är den naturliga kontaktytan mellan förvaltningen och medlemskåren och skall fungera som skogsägarens röst vid de möten som hålls.

för tidsperioden 2021–2024. Föreningens styrelse har satt upp det ambitiösa målet att få 100 medlemmar att ställa upp i årets val.

Jag hoppas verkligen att fullmäktigevalet engagerar alla medlemmar. Känner du att du har ett intresse för skogsfrågor och vill vara med och påverka är det bara att ställa dig till förfogande. Blir du invald så lär du dig snabbt nya saker. Det finns ingen tröskel för vad man behöver kunna på förhand. En förening är summan av sina medlemmar. Utnyttja din röst i föreningsvalet.

Coronapandemin har präglat det senaste halvåret. Vi skall hoppas att läget inte eskalerar och vi kan leva något sånär normalt. I skogen hittar man oberoende en fristad, där man inte behöver oroa sig för sin hälsa. Jag önskar alla en fin fortsättning på hösten och hoppas ni har tid och möjlighet att röra er i era skogar.

KENNETH PÄHLS
STYRELSENS
ORDFÖRANDE

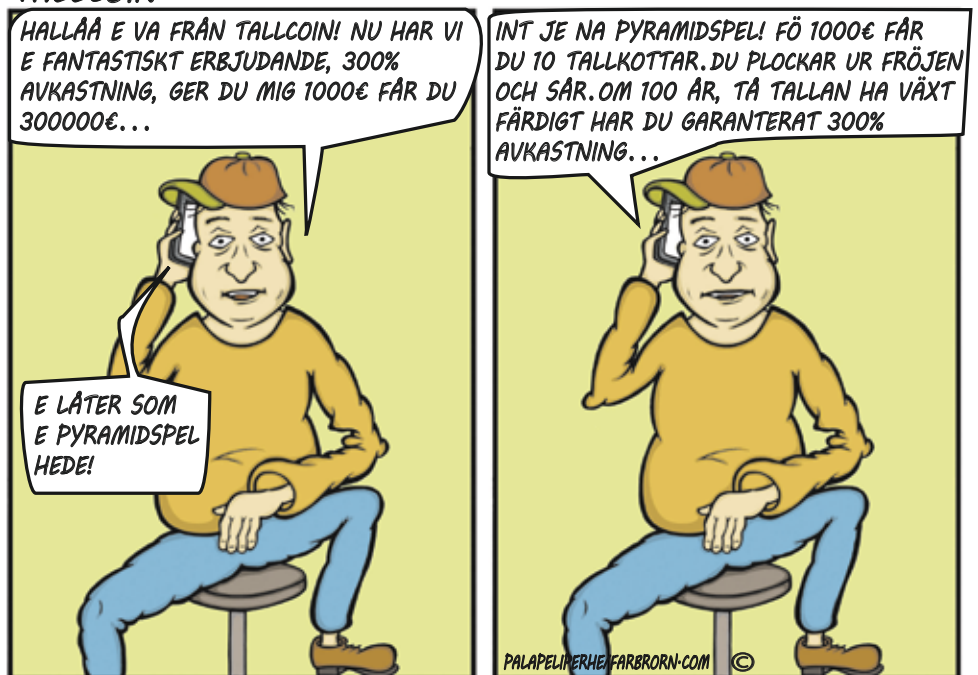
SKOGSVÅRDSFÖRENINGEN ÖSTERBOTTEN

Privatskogar:	490 700 ha
Skogsmark	569 000 ha
Tvinmark	14 900 ha
Impediment el. mots.	16 700 ha
Skogsfast. medelareal	23 ha
Totalvolym:	68 milj. m ³
I medeltal på skogsmark:	121,9 m ³ /ha
Medeltillväxt:	3,54 milj.m ³ /år
Avverkningsvolym:	1,5 milj.m ³ /år
Försäljningsvolym:	1,3 milj.m ³

Skogsvårdsföreningen är skogsägarnas egna förening i Österbotten. Hos oss behandlas alla skogsägare jämlikt. Du som medlem kan alltid be om råd i anknytning till din skog, det må sedan gälla virkeshandel, skogsvård, skogsbeskattning, fastighetsförmedling eller naturskydd. Vi arbetar nära dig och sysselsätter lokalt, våra skogsfackmän, skogsarbetare och lokala entreprenörer känner väl till ditt område.

TALLCOIN

www.skogsvardsforeningen.fi

Skogsägarna

Skogsägarna
ÖSTERBOTTEN

MEDLEMSTIDNING
3/20

UTGIVARE:
Skogsvårdsföreningen
Österbotten

REDAKTIONSRÅD:
Dan Kullman, Jan Slotte,
Anders Hjortman, John
Berg, Charlotta Frantz och
Lisbeth Bäck

OMBRYTNING:
Maria Lillås,
Kustmedia Ab

UPPLAGA: 9700 ex.

TRYCKERI:
I-print, Seinäjoki 2020

PÅRMBILD:
Anna Sand/Kustmedia Ab

DISTRIBUTION:
Till medlemmarna i
Skogsvårdsföreningen
Österbotten

PEFC-sertifioitu
Tähän tuotteeseen
käytetty puu on
peräisin kestävästi
hoitetuista metsistä ja
valvotuista kohteista
www.pefc.fi

Ett viktigt styrverktyg

Österbottens regionala skogsprogram 2021 – 2025

FOTO: JULIA ISAKSSON/KUSTMEDIA AB

Österbottens skogsprogram är landskapets visitkort utåt och ett dokument för hur skogstillgångarna ska skötas och förvaltas. Allt det väsentliga finns i programmet och just nu är den nyaste versionen fem före färdig. Klimatfrågor, kolbildning, biobränslen och träbyggande är exempel på vad som lyfts upp i nya versionen för åren 2021-2025.

TEXT: LISBETH BÄCK/KUSTMEDIA AB

De regionala skogsprogrammen utarbetas på uppdrag av jord- och skogsbruksministeriet vart femte år. Målet är att Finland som skogsnation ska ha ett dokument som beskriver hur man planerar använda sina skogstillgångar – nationellt såväl som regionalt och på ett hållbart sätt som alla parter accepterar. Programmet riktlinjer tas också i beaktande vid tilldelning av medel, exempelvis de projekt som ELY-centralen finansierar. Det som skogsbranschens egen expertis lyfter upp har högre prioritet och betydelse i dessa sammanhang.

Målet är att skapa en strategi för hur skogen ska användas och brukas på bästa möjliga sätt. Den ska ge inkomster åt sina ägare, lön för arbetet åt företagen och utgöra en viktig byggsten i naturens ekologiska kretslopp. Ett komplicerat pussel där varje bit är lika viktig.

I programmet listas nuläge, vision och åtgärdsförslag. Långsiktiga mål jämsides med konkreta förslag till vad som kan göras nu.

Mårten Lövdahl är näringslivschef vid Finlands Skogscentrals enhet i Österbotten. Programmet utarbetas av det regionala skogsrådet och många aktörer diskuterar innehållet i programmet vid seminarier och höranden. Lövdahl koordinerar arbetet, samlar information och formulerar förslag till Österbottens version av programmet, som ska rimma med övrig nationell strategi och lagstiftning.

Skogsvårdsföreningen Österbottens verksamhetsledare Jan Slotte är viceordförande i det regionala skogsrådet och välinsatt i arbetet med programmet.

– Det handlar om en demokratisk process som ska till pappers. Jag är nöjd med helheten. Skulle jag se det enbart ur skogsägarnas synvinkel finns aspekter jag hade beaktat annorlunda men det handlar förstås också om att kompromissa.

– Många samhällsgrupper tycker till och har synpunkter på det skogliga, säger Lövdahl och fortsätter.

– Därför är det viktigt att vi når ut med information. Det ekologiska kretsloppet är svårt att greppa, och det finns faktorer som inverkar på kort och lång sikt. Därför gör vi just nu inom Skogscentralen en satsning på information till ungdomar. Anne Teir-Siltanen har anställts för att besöka landskapets högstadier och

TYNGDPUNKTER för Österbotten 2021–2025

- Ökad satsning på naturvård, vatten- och miljövård. Hur skapa skogar som både fungerar som kolsänka och är beständiga mot insektangrepp, klimatförändringar och kraftiga svängningar i väderleken?
- Uppmärksamhet fästs vid skogsbilvägnätet och logistiken för tunga transporter.
- Nå ut till ungdomar, framtidens skogsförvaltare. Skapa intresse hos dem att via utbildning, fritid och yrkesliv få kunskap om skog och natur.

GENOMGÅENDE TEMAN

- Resurseffektiv och hållbar skogsvård
- Naturvård i ekonomiskogar och skogarnas biologiska mångfald
- Klimatsäkert skogsbruk
- Skogsvägar och skogarnas tillgänglighet
- Nya träbaserade produkter
- Naturturism, naturproduktbranschen och andra naturrelaterade tjänster
- Kompetens och utbildning
- Internationell skogspolitik och EU-påverkan

gymnasier och berätta om kolsänkor och kolets kretslopp i naturen.

Nytt i förslaget till nya skogsprogrammet är att man tekniskt sett åstadkommit en kortare och mera lättfattlig version än tidigare. Pappersversionen är identisk med den kommande nätversionen och det finns en öppenhet som lyser igenom mera än tidigare.

– Vi lyfter fram tyngdpunktsområden som naturhänsyn och miljövård mera, säger Mårten Lövdahl. Folk blir mera urbaniserade men samtidigt också mera medvetna om skogens naturvärden och hem för växter och djur.

Jan Slotte och Mårten Lövdahl.

– De åtgärder som man gör idag har lång inverkan i skogsbruket – gäller både det som sköts bra och det som inte sköts bra. Därför är det viktigt att ha styrverktyg att följa.

MEDLEMMAR I Österbottens skogsråd 2019-2023

ORDINARIE MEDLEM

Anders Lillandt, ÖSP, ordförande
 Kristian Karlsson, Naturresursinstitutet
 Stefan Pellas, Viltcentralen
 Thomas Sundqvist, Metsä Group
 Harriet Sundholm, Finlands svenska 4H
 Jan Slotte, SVF, viceordf.
 Christine Bonn, Österbottens förbund
 Karin Kainlauri, NTM
 Leena Rinkineva-Kantola, NTM
 Henrik Östman, Yrkesakademien
 Robert Lindqvist, Meto rf
 Mats Söderlund, Vaskiluodon Voima
 Anita Storm, Marthaförbundet
 Johan Byggmästar, ekoföretagare
 Anders Norrback, riksdagen

SUPPLEANT

Tomas Långgård, ÖSP
 Paula Jylhä, Naturresursinstitutet
 Jaakko Hautanen, Viltcentralen
 Markku Halinen, UPM
 Kati Källman, Finlands svenska 4H
 Kenneth Påhls, SVF
 Pirjo Niemi, Österbottens förbund
 Fredrik Ström, NTM
 Vincent Westberg, NTM
 Johnny Bertell, Yrkesakademien
 Roger Jansson, UPM
 Esa Koskiniemi, Vaskiluodon Voima
 Jenni Haapala, Marthaförbundet
 Bo Ahlqvist, Påras Ab Oy

– Trenden är mera storskalig aktivitet i skogen. Då man förr avverkade hundra kubikmeter är det nya normala ibland flera tusen kubikmeter.

– I takt med att fordonen som sköter virkestransporterna blir större och tyngre ökar behovet av att restaurera skogsbilvägarna.

– För skogsvårdsföreningen är programmet riktgivande, bland annat när verksamhetsplaner görs upp. Det finns en andel i programmet som skogsvårdsföreningarna förväntas sköta, säger Jan Slotte.

Programmets effekter på skogsbruk, samhället i övrigt, natur och miljö har

utvärderats av en grupp om fem personer. I den gruppen har Anders Hjortman från SVF Österbotten fungerat som ordförande.

Skogsprogrammet är tillgängligt för alla men den primära målgruppen är skogsbranschen med alla dem som äger skog, jobbar med skog och förädlar skog.

När den här tidningen utkommer har förslaget behandlats i skogsrådet och man beräknar snart vara i mål med programmet för nästa femårsperiod. Programmet följs upp och uppdateras vid behov.

KRISEN INOM PAPPERSINDUSTRIN

avspeglar sig på virkesbehovet

Skogsbranschen har hittills tuffat på, Coronatiderna till trots, men nu verkar det som om osäkerheten ökat en aning.

 TEXT: JAN SLOTTE

Coronapandemins inverkan på skogsbranschen har varit tudelad. En del av produkterna har gynnats, andra hör till förlorarna. Pappersindustrin har förlorat mest då efterfrågan kollapsat på de viktigaste marknaderna. Priset på cellulosa och kartong har också vänt nedåt. Pappersprodukterna är en viktig del av skogssektorn och är viktiga exportprodukter. Den svaga efterfrågan på dessa produkter avspeglar sig på virkeshandeln då behovet av cellulosa för pappersproduktion minskar. Efterfrågan på sågvara har varit överraskande bra fastän utsikterna är vaga.

Virkeshandelsmängderna har inte nått upp till förväntningar efter spurt under våren och sommaren. Avverkningsmängderna från privatskogarna har ökat fastän mängderna från statens och bolagens skogar har ökat. Dessutom har också virkesimporten ökat. Ljusglimt i virkeshandeln för tillfället är den goda efterfrågan på timmer och energivirke.

Dystert inom pappers

Den 27 2020 augusti meddelade UPM-Kymmene att man ämnar stänga pappersfabriken i Kaipola, Jämsä, fram till årsskiftet. Samma dag meddelade

Självverksamma skogsägare gör klokt i att göra leveransavtal. Har du exempelvis tänkt sälja energivirke via Skogsvårdsföreningen i vinter eller vår är det säkrast att göra ett avtal om det i god tid. Vi kan inte garantera att vi tar emot virke som handköp i vår.

också SCA att man stänger sina tre pappersmaskiner i Ortviken, Sundsvall, och konverterar fabriken till massabruk. Det nya massabruket förväntas starta upp år 2023.

Både Kaipola och Ortviken fabriken ligger i runda tal 250 kilometer fågelvägen från Österbotten och det betyder att också vi påverkas här i och med att virkesströmmarna inom Finland och runt Bottenviken ändras. Det handlar om kring 2,0 miljoner kubikmeter som skall hitta nya adresser.

MERA TRAFIK PÅ KASKÖBANAN

Skogsvårdsföreningen Österbotten rf har på ett litet hörn varit med och finansierat förstoringen av bangården i Östermark (Teuva). Förstoringen innebär att man från och med slutet av september kan köra så kallade heltåg som består av 24 vagnar i stället för halvtåg men tolv vagnar. Detta minskar logistikkostnaderna och öppnar nya avsättningsmöjligheter. Skogsvårdsföreningen inleder tågleveranser från Östermark till Stora Enso strax då förstoringen av bangården är klar.

Från och med slutet av september börjar virketåg avgå i tätare takt från Östermark.

VIRKESPRISER

Medelpriserna per avverkningsätt, 07/2020. I statistiken ingår den virkesmängd som skogsindustrin och de större privata sågarna köpt från privatskogarna.

Källa: Luke

Prisområdena i skogsforskningsinstitutets statistik

I-GALLRING, rotpriser (07/2020), €/m³

Område	TIMMER			MASSAVED		
	Tall	Gran	Björk	Tall	Gran	Björk
Södra Österbotten	-	-	-	12,61	10,63	-
Mellersta Finland	-	-	-	13,44	14,59	12,41
Hela landet	41,75	50,69	43,83	12,84	13,38	13,13

FÖRNYELSE, rotpriser (07/2020), €/m³

Område	TIMMER			MASSAVED			SMÅSTOCK	
	Tall	Gran	Björk	Tall	Gran	Björk	Tall	Gran
Södra Österbotten	56,27	56,26	34,77	19,65	18,13	19,21	29,49	29,72
Mellersta Finland	57,50	59,81	44,53	19,54	22,27	18,64	27,21	31,21
Hela landet	55,50	58,54	44,54	20,05	21,62	18,76	27,33	29,68

LEVERANSPRISER (07/2020), €/m³

Område	TIMMER			MASSAVED			SMÅSTOCK	
	Tall	Gran	Björk	Tall	Gran	Björk	Tall	Gran
Södra Österbotten	55,89	51,95	-	30,89	29,52	31,36	-	-
Mellersta Finland	59,60	55,82	-	31,27	31,03	30,98	-	-
Hela landet	58,14	62,65	47,45	31,45	33,96	31,93	38,53	39,74

(-) innebär att ingen statistik finns tillgänglig på grund av en för liten såld mängd

Frågor kring virkesmätning och aptering

TEXT: DAN KULLMAN

I **Skogsägaren** 2–2020 ingick en artikel om virkesmätning och om risken med att stockstammar på grund av marknadsläget huggs till massaved. Artikeln väckte frågor bland skogsägarna. En av de skogsägare som tog kontakt med oss är Mats From, hemma från Pedersöre och skogsägare där. Han bor numera i Skåne och sköter skogen på distans förutom då han är hemma i Pedersöre.

Han har fått god hjälp av Skogsvårdsförbundet men undrar ändå hur väl man kan lita på virkesmätningen? Har virkesbolagen mättaggaten kalibrerade och blir utfallet ett mätbesked som är optimalt ur skogsägarens synvinkel eller ur bolagens synvinkel?

Det finns lagkrav och väl inkörda rutiner som stipulerar hur kontrollmätningen av mättaggaten ska utföras så denna del är oftast i skick. Det som däremot är mera diffust är med hurdana matriser virkesbolagen styr apteringen. Få skogsägare ställer frågor om dessa. Man får oftast bara ett dokument i efterskott; ett mätbesked där det framgår mängder och vilka sortiment som blivit avverkade.

Mats From och undertecknad diskuterar kring detta ämne och tänker oss en situation där man i familjen har skött sin skog i 80–90 år och just den dagen då man bestämmer sig för att slutverka och få lön för all möda så råkar marknadsläget vara sådant att priset på cellulosa är högt.

Finns det då risk att värdefulla stockar hamnar i massavedstraven? Vi konstaterar att detta väcker ytterligare frågor och att vi får återkomma till ämnet i ett senare nummer av **Skogsägaren** och försöka få virkesköparnas kommentarer om ämnet.

Om prissättningen av virkessortimenten

är justerade så att de motsvarar värdet på slutprodukterna borde man i ett idealläge få ett ekonomiskt utfall som gynnar både virkesbolaget och skogsägaren. Värdepriserna sköter om detta. Men vi vet att stockarna av tradition har ett högre rotpris så då kvarstår risken för skogsägaren att värdefulla stockar kapas till massaved.

Mats tyckte att det var intressant att läsa om hur man går till väga om man misstänker att en virkesmätning blivit ogynnsamt utförd, men konstaterar att det ska mycket till för att man som skogsägare ska initiera en sådan process.

Under sommaren har flera av oss vid Skogsvårdsförbundet fått frågor om stamprissättning. Virkesbolagen har, i stället för att ge skogsägarna traditionella virkesofferter indelade i olika sortiment och pris, gett ett pris per stamslag (träslag). Det här är ett sätt för bolagen att styra apteringen mera fritt till önskat sortiment. Om stampriset är tillräckligt höga kan utfallet för skogsägaren bli fördelaktigare än vid traditionell prissättning. Svårigheten ligger förstås i hur man ska jämföra en offert med stampris med en traditionell offert fördelad på olika sortiment. Det enda sättet man kan göra en korrekt jämförelse här är att göra såsom vi på Skogsvårdsförbundet gör i våra fullmaktsaffärer. Vi gör en noggrann bedömning av den skog som ska avverkas och räknar om den i olika virkessortiment. Då kan vi jämföra det potentiella ekonomiska utfallet vid en stamprissättning med en prissättning per sortiment. Den kapningsdata vi samlar in från tidigare fullmaktsaffärer och avverkningar underlättar vårt arbete. Vi har en bild av hur ett visst bolag tenderar att aptera vid traditionell sortimentprissättning.

PERSONALFÖRÄNDRINGAR I SYD-ÖSTERBOTTEN

FOTO: LISBETH BÄCK/KUSTMEDIA AB

Markus Seppi och Victor Åstrand. Områdesansvariga skogsvårdsinstruktörer i Syd-österbotten.

Under sommaren 2020 har både nyrekrytering och omändringar skett i Syd-Österbotten. Victor Åstrand har tagit över som områdesansvarig i södra Kristinestad. Markus Seppi igen är nyanställd skogsvårdsinstruktör med ansvar för västra Närpes.

TEXT: LISBETH BÄCK/KUSTMEDIA AB

Markus Seppi har bostad i Malax men flyttar så småningom till Övermark i Närpes. Sommaren 2019 utexaminerades han som skogsbruksingenjör från Novia i Ekenäs. Under studietiden utförde han en praktikperiod åt Skogsvårdsförbundet i Österbotten.

– En sommar var det, och då skötte jag i huvudsak plantgranskningar i mellanområdet.

Sedan utexamineringen har Markus arbetat som områdesansvarig i Laihela åt skogsvårdsförbundet i Etelä-Pohjanmaa.

Nu har han skrivbordet vid Närpeskontoret och ansvarar för området västra Närpes och Yttermark.

– Jag känner till en del skogsägare inom området och personalen är bekant sedan praktiktiden.

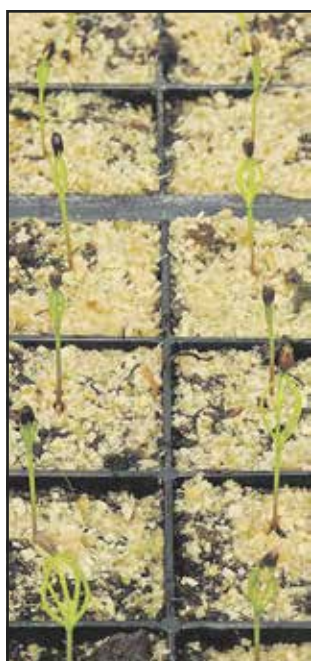
– Aktuellt nu är bland annat projekt kring vård av ungskog. Det har varit en kampanj om första gallring

med anledning av att Kemera håller på att förnyas, berättar han.

Markus har sambo, hund och sommarstuga som ska skötas. Han är väldigt intresserad av jakt och fiske. Skog har familjen alltid haft, från båda föräldrarnas sida. Yrkesvalet mognade under gymnasietiden och när han blev civil från armén i Ekenäs fortsatte han till Novia i samma stad.

Han önskas välkommen och önskas lycka till i arbetet inom skogsvårdsförbundet.

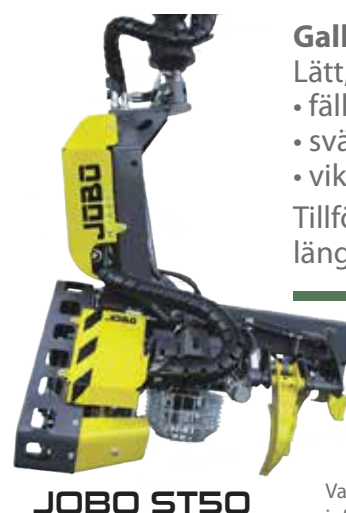
Victor Åstrand blev skogsbruksingenjör samtidigt som Markus Seppi. Åstrand har varit anställd sedan sommaren 2019. Han fortsätter med samma arbetsuppgifter men byter område. Ett välbekant område för den delen då han är hemma från Lappfjärd. Vid områdeskontoret i Lappfjärd sitter också Jami Pirttimäki och Jessica Grankull.

Din nya skog
växer redan
hos oss.

Mellånå Plant
Kristinestad • Dagsmark • (06) 229 2211
www.mellanaplant.fi

En hobby som LÖNAR sig

Gallra ekonomiskt med JOBO ST50 Combi
Lätt, snabb och kraftig. Med eller utan rullar.
• fälldiameter 30cm • kvistkraft 22kN
• svärd 14/16in, 2mm • oljebehov 40-80l/min
• vikt 265 kg

Tillförlitlig CAN-bus styrning med både längd- och diametermätning (option).

Alternativt **JOBO ST50 Bambi**, vikt bara 205kg. Kan uppgraderas med rullar.

SYKETEC

Vallgrundvägen 78B, 65800 Replot • Börje 040 7008796
info@sykeharvesteri.fi • www.sykeharvesteri.fi

SKOGENS FINLAND

Den landsomfattande

kampanjen Skogens Finland pågår som bäst och syns i olika kanaler; tv, radio, utereklam och sociala medier. Kampanjen är skogsbranschens gemensamma kommunikationsprojekt som har till syfte att väcka insikt och diskussion om skogens roll för allting vi har i Finland.

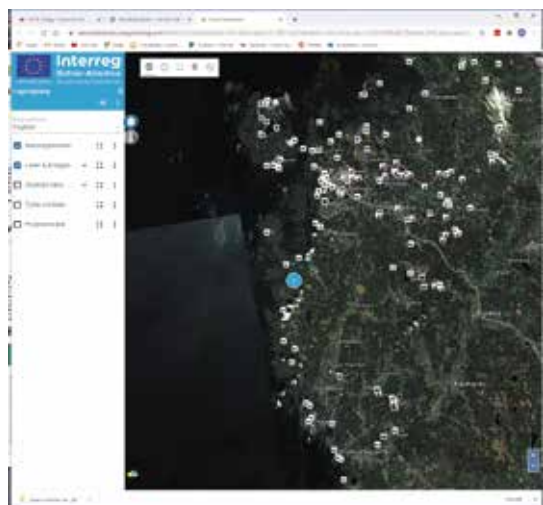

Läs mer på www.metsiensuomi.fi

NATURHÄLSOKARTAN

Det finsk-svenska projektet Nordic Nature Health Hub har tagit fram den webbaserade applikationen Naturhälsokartan. I Naturhälsokartan kan du registrera dina naturupplevelser på olika platser och även ta del av andras rapporter. Med hjälp av applikationen kan du hitta stigar, leder, skyddad natur, vindskydd, simstränder och andra naturområden som befrämjar välbefinnande i Österbotten, Mellersta Österbotten och svenska Västerbotten. Kartan uppdateras vartefter användare lägger in rapporter.

Du hittar kartan på www.luke.fi/hubben/naturhalsokartan/

DELTA OCH VINN

Ni som har artikelönskemål och/eller funderingar angående tidningens innehåll, tveka inte att ta kontakt med oss genom att fylla i kupongen intill. Bland alla som lämnat synpunkter/tips lottar vi ut ett överraskningspris.

Vinnare i SkogsÄgaren 2-2020 blev Jan-Anders With i Purmo.

Gratulationer till dig, vinsten har levererats med posten.

Benita – Lyckliga vinnaren i Röjningskampanjen

FOTO: STINA SABEL

Jag träffar Benita Sandström-Niemitalo i hennes trädgård i Smedsby en vacker somardag i början av juli. Hon är en av tio vinnare i röjningskampanjen, som ordnades av alla landets skogsvårdsföreningar. Benita har varit medlem i skogsvårdsföreningen sedan hon tog över skogen efter sina föräldrar för tjugio år sedan. Införskaffade skogen gjorde hennes mormor och morfar i tiderna.

– Det bästa med att vara medlem i skogsvårdsföreningen är det goda samarbetet mellan förening och enskild medlem. Dessutom har jag fått mycket stöd av föreningen genom åren, tillägger Benita.

Hon rekommenderar varmt föreningens tjänster.

Benita berättar att hon, förutom röjningstjänster, även har anlitat skogsvårdsföreningen för planteringsarbete och avverkning. Dessutom har hon laddat ner appen Heimskogen.

Då hon själv ärvt skogen och den efter henne skall gå vidare till kommande generationer, är det också känslomässigt viktigt för henne att vårda skogen på bästa sätt. Känsla för skogen fick hon redan som barn då hon förde ut kaffe till sin far, som gjorde skogsarbete med häst och släde om vintrarna.

Beträffande priset hon vann i röjningskampanjen så har hon ännu inte gjort några detaljerade beslut om vart hon skall åka på Spa.

– Coronaläget och hur det utvecklas påverkar resplanerna, säger hon och tillägger att det mest sannolika resesällskapet är hennes man.

Benita berättar att det inte är första gången hon har turen på sin sida i skogsvårdsföreningens lotterier. År 2000 hade föreningen i Malax ett lotteri under ett jippo som de ordnade. Benita fyllde då i en lapp och vann den gången en röjsåg.

TEXT: STINA SABEL

RÖJNINGSKAMPANJEN

Röjningskampanj ordnades 1.1 - 31.5.2020 av alla skogsvårdsföreningar i Finland

Tio presentkort till Holiday Club Spa lottades ut mellan alla som beställde plantskogsskötsel under den tiden

Skogsvårdsföreningen Österbotten lottade ytterligare ut en surfplatta som vanns av Else-Maj Häggblom, Vasa

Och tio termosar vars vinnare fanns mellan Härkmeri i söder och Öja i norr.

Gratulerar alla vinnare!

Vad var mest intressant att läsa i detta nummer?

Tips till nästa nummer av Skogsägaren?

Jag vill bli kontaktad av Skogsvårdsföreningen

Namn _____

Adress _____

Tel _____

Portot är betalt

SkogsÄgaren

Skogsvårdsföreningen

Österbotten rf

Avtalskod 5018366

Info 65100

00003 Svarsförsändelse

Kuuttinens sommar – 2020

“Sommaren kom och gick i väldans fart, men oj vilken solig och varm sommar det har varit! Heidi och Patrik har tillbringat sin sommar mestadels i Vuokatti medan Lukas har hållit hus hemma i Närpes. Även om det har hänt ett och annat sen sist, så är det ändå kring läger och träningar våra dagar långt och mycket har kretsat kring.

Lukas har tränat på i hemknutarna men också varit flertal gånger och hälsat på i Vuokatti, där hans läger har ägt rum. En lägervecka har han dock tillbringat i Rukas fina vyer, där också Heidi var med och tillsammans fick de ihop flera lyckade pass med riktigt bra sparring av varandra!

“Vädret visade sig från sin bästa sida hela veckan och vi kan lova att det ibland blev ett riktigt svettkalas under den stekande solen. Vi var även båda två med på FSS-skirace i Vörå, ett toppenarrangemang där man började tävlingen med ett terränglopp, som sedan följdes av en jaktstart på klassiska rullskidor”.

Lukas utmanade sig själv med att ställa upp i herrklassen, och där kämpade han riktigt väl och slutade på en fin 13:e plats. Heidi var även hon riktigt nöjd med sin fjärde plats i damklassen. Mellan lägerveckorna och träningspassen har Lukas också hunnit med lite röjning i skogen och annat sommarjobb, men nu när löven på träden börjar falla ner till marken är det igen dags att sätta sig på skolbänken. Det börjar kännas i luften att hösten tar infart och då är det heller inte länge tills vintern är här.

Heidis sommandagar har kort sammanfattat sett ut som idrottares dagar ser ut: träna-äta-sova-träna-äta-sova om och om igen, men det är just så som hon gillar att spendera

Patrik och Heidi i Ruka. Foto: Maarit Kuuttinen.

Rullskidskytte-fm Heidi och Lukas. Foto: Kenneth Kuuttinen.

Rullskidskytte-fm Patrik. Foto: Heidi Kuuttinen.

sina dagar. Och när man tränar på intensivt så sliter det både på kropp och knopp, så när det är dags för en vilodag så tar hon gärna med sin plockare och hink och traskar till skogs för att plocka bär. När man lever i sin lilla bubbla handlar det om att man under sina lediga stunder

inte bara tar paus från det fysiska, utan låter även hjärnan ta ledigt. Och alla har sitt sätt att koppla av, och för Heidi har det varit att vara ute i skogen bland allt blåbärsris för att plocka bär, det är en plats där hon bara kan vara i sina egna tankar och tiden, ja den bara flyger iväg!

“Även om det inte är tävlingsäsong ännu så har vi varit på några tävlingar, och liksom alla andra idrottsintresserade har vi kunnat glädjas åt att tävlingar har kunnat arrangeras med tanke på rådande förhållanden”.

Förutom FSS-skirace så har även FM på rullskidor och rullskidskytte ordnats, och där deltog Heidi och Patrik. Under rullskidskytte-FM hade Heidi en toppenhelg och kom hem med ett guld och ett silver, Patrik i sin tur sneglade på medaljerna båda dagarna men fick den här gången nöja sig som fyra. Patrik har i övrigt turvis varit på läger, turvis i militärtjänsten. I militären har de till Patriks stora glädje fått vara mycket ute i skogen; på programmet har det bland annat varit en längre marsch, orientering, spionering, lite “krigande” och så har de fått sova i skogen under bar himmel.

Sommaren har med andra ord varit riktigt skön, både träningsmässigt men också vädret har varit strålande! Men det är inte bara sommaren som har varit toppen, utan också blåbärs-skörden har varit något utöver det vanliga. Skogarna har varit fyllda med blått guld, och vad är nu bättre än att få starta dagen med en stor tallrik gröt toppad med saftiga blåbär som man själv plockat? Eller hur gott låter det då inte med hemgjord glass på frysta blåbär, banan och lite mjölk? Nam nam! Och inte tar det slut vid blåbären, för snart fylls förhoppningsvis skogarna av lingon.

Ha det nu riktigt fint allihopa så hörs vi igen nästa gång!

HEIDI, PATRIK OCH LUKAS KUUTTINEN

Maaseudun Tulevaisuus till förmånspris!

Som medlem i skogsvårdsföreningen får du de första 12 månaderna för endast 189,90 € (normalpris 274 €).

Förmåner för fortlöpande prenumeration!

- Den tryckta tidningen hemburen
- Obegränsad tillgång till våra nättjänster, inkl. MT Plus -innehållet. Du kan använda tjänsterna med både PC och mobilapparater.
- E-tidningen fritt till ditt förfogande. Du kan läsa den digitala tidningen när du själv vill.
- MT:s väggkalender i december
- Automatiskt deltagande i vårt årliga storlotteri. Du kan vinna en personbil värd 32 000,00 €!
- Lotteriets regler: MT.fi/arvonta

Beställ på nätet: MT.fi/jasenetu
Ring: 020 413 2277 (vardagar 8-21)
Nämna beställningskoden MAM0026.

NYHETER PÅ FINSKA

Visste du?
Vår dagstidning trycks på finskt papper i Finland! Vi understöder den inhemska skogsindustrin och landsbygden.

Beställ och vinn en bil värd 32 000,00 €!
Lotteriets regler: MT.fi/arvonta

Den tryckta tidningen utkommer 3 gånger i veckan. Prenumerationen börjar från första möjliga nummer och faktureras då prenumerationen börjar. Erbjudandet är i kraft till den 31.12.2020 och gäller endast nya prenumerationer inom Finland. Prenumerationen fortsätter som en fortlöpande prenumeration så länge som kunden så önskar, till vid gånge tidpunkt gällande pris.

MAN BRUKAR SÄGA ATT PENGAR INTE VÄXER PÅ TRÄD.

DET HÅLLER VI INTE MED OM.

VÅRA LÄSARE FÅR I MEDEL TAL 3968 € HÖGRE AVKASTNING AV SIN SKOG.
BESTÄLL METSÄLEHTI MED MEDLEMSFÖRMÅN EDUTJASENELLE.FI/MHY ELLER RING 09 315 49 840.
ANGE I TELEFON ATT DU SOM MEDLEM I SVF HAR RÄTT TILL RABATT.

Ett års prenumeration (23 nr)
85⁰⁰
(normalt 155 €)
Din förmån 70 €

Priset kan dras av i skogsbeskattningen.

Metsälehti

Kandidera i fullmäktigevalet

– var med och påverka hur föreningen ska arbeta

Vid Skogsvårdsföreningen Österbotten tar man ännu emot kandidater till höstens fullmäktigeval. Det finns tid att ställa upp som kandidat fram till slutet av september. Medlemmarna är en värdefull resurs och det behövs olika slags skogsägare som beslutsfattare.

TEXT: LISBETH BÄCK/KUSTMEDIA AB

Den som är intresserad av att ställa upp som kandidat behöver ingen som nominerar sig. Förfarandet är enkelt – som medlem fyller man i sina uppgifter på skogsvårdsföreningens hemsida och den som i stället vill fylla i en fysisk blankett och skicka in så finns det blanketter vid områdeskontoren.

– Vi välkomnar medlemmar att ställa upp i valet, säger verksamhetsledare Jan Slotte. Fullmäktige är ett bra forum för den som vill följa med branschutvecklingen, öka insikten i skogsbruk och framföra sina åsikter om hur skogsvårdsföreningen ska utvecklas. Fullmäktige sammanträder två gånger per år.

Jan Slotte förutspår en intressant mandatperiod.

– Skogsbranschen är dynamisk. Under den här mandatperioden kommer bland annat de Österbottniska skogarnas roll som kolsänka att diskuteras.

Elektroniskt eller per post

I höstens fullmäktigeval ska 39 ledamöter väljas och tio suppleanter. Valet genomförs som majoritetsval och föreningen har som mål att hitta 100 kandidater som representerar olika typer av skogsägare och en jämn geografisk fördelning inom landskapet. Till medlemmar i valbestyrelsen har vid fullmäktiges sammanträde valts: Bjarne Mara, Rune Källdström och Benny Tjärnu. I valbestyrelsen ingår ytterligare

FOTO: JULIA ISAKSSON/KUSTMEDIA

Jan Slotte, verksamhetsledare vid Skogsvårdsföreningen Österbotten, ser fram emot aktivt valdeltagande i höstens fullmäktigeval.

– Det är ett intressant forum, där man lär sig mycket och får vara med och styra hur våra skogar ska skötas i framtiden.

sittande fullmäktigeordförande Jan-Erik Ravals och sittande styrelseordförande Kenneth Pähls.

Jan Slotte berättar.

– Efter den 30 september sammanställs kandidatlistorna. Valmaterialet sänds ut till röstberättigade medlemmar, som själva tar ställning till hur de vill rösta – traditionellt per post eller elektroniskt på nätet.

Röstberättigad är den som är över 18 år, medlem i Skogsvårdsföreningen Österbotten och som ägde skog 1.1.2020.

Valet genomförs 4-25 november 2020 och resultatet står klart den 4 december 2020. Nästa nummer av denna tidning, SkogsÄgaren, har utgivningsdatumet anpassat till att presentera färskt valresultat.

Besluter i viktiga ärenden

Fullmäktigevalet förrättas vart fjärde år. Fullmäktige väljer styrelsemedlemmar, fastställer budget och verksamhetsplan samt bokslut och verksamhetsberättelse. De godkänner åtgärdsplaner, sammanslagningar och stadgeändringar, besluter om medlemsavgiftens storlek och väljer styrelse och revisorer.

Som medlem i fullmäktige lär man sig mycket om skogsbruk, här finns möjlighet till diskussioner kring aktuella frågor inom branschen och inblick i framtidens skogsbruk.

ANSÖKAN OM KANDIDATUR I FULLMÄKTIGEVALET 2020

Den här blanketten används för ansökan om kandidatur. Den finns på skogsvårdsföreningens hemsida: www.mhy.fi/sv/osterbotten

Den finns också som pappersblankett vid föreningens områdeskontor.

Skogsägarna SKOGSVÅRDSFÖRENINGEN FULLMÄKTIGE

ANSÖKAN OM KANDIDATUR

Ansökan om kandidatur i skogsvårdsföreningen _____ rfs fullm.

KANDIDATENS PERSONUPPGIFTER

Kandidatens namn _____ Födelseid _____ Hemkommun _____

Yrke _____ Skogsinnehavet finns i kommun(er) _____

Näradress _____ Postnummer och -anstalt _____

Telefonnummer _____ E-postadress _____

Kandidatens samtycke till kandidatur (underskrift) _____

FRÅGOR TILL KANDIDATEN

1. Berätta om dig själv _____

2. Hurudän skogsägare är du? Vad uppskattar du i skogen? Vad ger skogen dig? _____

KOMMENTAREN

Stefan Råback Västerhankmo

Jag har varit fullmäktigeledamot flera perioder och ställer min kandidatur till förfogande igen. Jag har utbildning och bakgrund inom branschen så det är naturligt för mig att vara intresserad. I fullmäktige har jag chans att vara med och påverka hur föreningen, skogsägarnas eget organ, ska arbeta och vilka tyngdpunkter ledning och styrelse ska jobba utgående ifrån. Och så får jag själv aktuell information om branschen och får utbyta tankar med andra skogsägare.

Som skogsägare, självverksam på fritiden och annars vän av naturen, är det viktigt att beakta skogens olika slags värden. Minst lika viktigt är det att se till att få lönsamhet i skogsbruket. Man får ju betydande inkomster främst vid slutavverkningar och omloppstiden är närmare hundra år. Därför är det viktigt att kontinuerligt jobba för virkesanvändningen och prisutvecklingen, där behövs gemensam kraft bland skogsägarna.

SKOGSÄGARE, STÄLL UPP I VALET

SENAST 30.9

20

20

Är det här DU?

SKOGSVÅRDSFÖRENINGARNAS
FULLMÄKTIGEVAL | 4 - 25.11

Det är skogsvårdsföreningens valår!

Medlemmarna är skogsvårdsföreningarnas viktigaste resurs. Det behövs olika slags skogsägare som beslutsfattare. Som medlem i fullmäktige representerar du alla skogsvårdsföreningens medlemmar, kom med!

Fullmäktige fattar beslut om i vilken riktning föreningen ska gå. Är du intresserad av att utveckla skogsvårdsföreningens verksamhet och vill du påverka hurdan skogsvårdsföreningen är 2025? Ställ upp i valet. Fullmäktige är också ett utmärkt sätt att förbättra ditt eget kunnande som skogsägare.

Ställ upp som kandidat
www.mhy.fi/val eller
ta kontakt med din
skogsvårdsförening

Skogsägarna

TESTA
DIN
SKOGSÄGARTYP

Vilka skogsfrågor värdesätter du och vilket kunnande skulle du ta med dig till fullmäktige?

Gör vårt lekfulla test och ta reda på:
www.mhy.fi/val

KOLUMN

Det skrynkliga pappret

Covid-19 har påverkat den globala ekonomin och Finland har också fått sin del. Skogsindustrin har rapporterat klara sig relativt bra och den har också förväntats fungera som ett lokomotiv vid återhämtningen av ekonomin.

I slutet av augusti kom det en stor skrynkla i detta budskap när skogsbolaget UPM anmälde att Kaipolas pappersfabrik i Jämsä planeras att köras ner permanent vid slutet av 2020 på grund av nedgång i efterfråga på tryck- och skrivpappersmarknaden. Det betyder att omkring 450 människor blir utan arbete direkt och genom hela värdekedjan påverkas ännu fler. Omkring 300 miljoner euro av verksamhetens mervärde till Finland förloras. I Kaipola har det tillverkats olika sortiment av grafiskt papper, också tidningspapper, av barrträmassa och returpapper. För färskmassan till Kaipolas produkter är den långfibriga granmassaveden viktig. När maskinerna stannar, produceras det inte mera bastidningspapper i Finland och landets största returpappersbrukare försvinner.

Fastän Kaipola inte har gått med full kapacitet på en tid, har användningen av rundvirke ändå varit kring 750 000 m³ per år. Det är cirka en procent av industrins inhemska virkesanvändning jämfört med siffrorna från 2019, då industrins totala inhemska användning var 61,3 miljoner kubikmeter.

Oavsett den långsamma, men jämna, nedgången av pappersindustrin har papper länge varit den mest exporterade skogsindustrivaran från Finland. På grund av nedläggningen kommer nu första platsen att tas av marknads massa snabbare en förväntat.

Vad har det här för betydelse för skogsägarna?

Drivning av granmassaved påverkas av färre kaplängder, större diameterkrav och striktare kvalitetskrav än tallmassaved. Kaipolas bortfall skuffar efterfråga på granmassaved mera söderut, medan den starka och ökande energivedsefterfrågan i Södra Finland och längs kusten fungerar som en motkraft. Prisskillnaden mellan gran- och tallmassaved kan nu jämnas ut en aning. Marknadsdynamiken av virkeshandeln är ofta mera komplicerad än vad bara ögat ser: slutresultatet kommer att vara summan av flera faktorer.

Efterfråga på granmassaved – som används för färskmassa i Kaipola – faller lite på hela landets nivå, men mindre än i en situation då råvaran skulle komma totalt från ny massa. I alla fall är påverkan liten i den stora bilden och samma gäller på enskilda stämplingsposter.

Hur ser framtiden ut?

Tyvärn befinner sig också Stora Ensos pappersfabriker i Kemi och Kouvola under hot. UPM:s pappersfabrik i Jämsänkoski har också lyfts fram som ett riskställe, men efter Kaipolas uppenbara öde, minskar dess akuta hot betydligt.

Fabrikerna i Kontinentaleuropa läggs på samma konkurrenskraftskurva, således är de inte heller i säkerhet. Till exempel på andra sidan av Bottenhavet har det kommit dystra nyheter, eftersom det svenska skogsindustri-bolaget SCA meddelade att de ska köra ner sin pappersfabrik Ortviken i Sundsvall. Istället för pappersmaskiner kommer möjligtvis en massapanna dit.

Det kan vara svårt att släta ut skrynkligt papper; investeringarna inom skogsindustrin är ofta massiva och görs långsiktigt. Som tur har ljuset i tunneln tänts redan tidigare eftersom industrin fortfarande har investeringsplaner i Finland. Därför behövs en stabil och stödande verksamhetsmiljö.

På nationell och europeisk nivå är skogsindustrins fördel i många fall också skogsägarnas fördel. Vi får hoppas att den kommande statsbudgeten stöder hela värdekedjan inom den gröna bioekonomin, och inte minst heller basen för hela verksamheten: det privata skogsbruket. För det sistnämnda skulle det vara viktigt med bland annat tillräckliga KEMERA-stöd och skapa ett skogsavdrag som uppmuntrar till virkesaffärer.

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC arbetar tillsammans med Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK med nationell och internationell intressebevakning för den finländska skogsägaren.

Målet är att SKOGEN SKA VARA I SKICK!

Karita Byholm är uppvuxen i skogen och sålde bär på torget med sina sju systrar som barn. Ota- liga gånger hann hon åka till skogs i skymningen för att söka sin pappa som jobbade där och inte hade kommit hem. Nu är hon själv skogsägare, men först i pensionsåldern infann sig tid och in- tresse att själv börja sköta den – och det gör hon på alldeles egna villkor.

TEXT: ANNA SAND/KUSTMEDIA AB

Karita Byholm, 65 år, i Västervik har under sitt vuxna liv fokuserat på det egna företaget, Karitas Snickarbod, och någon tid över för skogsskötsel har inte funnits före nu på äldre dagar.

– Men jag har alltid trivts i skogen och varit i farten – plockat bär och svamp. Jag älskar att plocka svamp, inleder Karita.

Sjävlärd

För två år sedan gick hon i pension och nu pågår slutförsäljningen av hennes produkter i Snickarboden hemma i Västervik. Samtidigt blir det hennes tredje vinter i skogen.

– Maken hade en del skog sedan tidigare, och för fyra, fem år sedan köpte jag upp mina föräldrars skog. Det handlade om cirka 30 hektar och det var en stor investering. Men jag var fast besluten och köpte samtidigt fyrhjuling, skogskärra, skyddskläder, och motorsåg för att själva kunna börja sköta skogen, fortsätter Karita.

Gallringskursen hon anmälde sig till blev inte av, så hon blev tvungen att lära sig arbetet själv till största delen.

– Maken var med några gånger, men han har inte samma intresse som mig för skogen. En granne kom med och gav goda råd också, och sedan har jag jobbat på egen hand. Hela vintern ifjol var jag ensam i skogen, fem dagar i veckan.

Vill få allt i skick

Det är ett tungt arbete och när veden skulle köras ut blev Karita tvungen att be om lite hjälp.

– Det var mycket vindfällan att ta hand om. Jag sålde 82 m³ ved till värmeverket på Vasklot ifjol, minns hon.

Hemma har paret bergvärme och behöver ved endast till kakelugnen, så merparten av det som gallras ut kan Karita sälja. Skogen hon arbetar i har inte blivit skött på många år och före gallringen röjde hon därför också med röjsåg.

– Målsättningen är att allt ska vara i skick tills våra egna två barn ska överta skogen, förklarar hon.

Odlar sprängticka

Samtidigt finns även en annan aspekt av det hela, som gör att Karita gallrar på sitt eget speciella sätt.

– Jag odlar sprängticka och planen är att gallra fram cirka 250-300 björkstammar varje år för det ändamålet. I varje stam kan man lägga fyra till fem mycelpluggar, så varje år ska jag odla 1000 nya svampar. Skörda kan man först börja göra efter fem till tio år, förklarar Karita.

För odlingen har skogen ekocertifierats av Arctic Birch, som hon gjort avtal med för försäljningen av tickorna.

– Tanken var att jag även skulle tappa och sälja björksav till dem i våras, men pandemin kom i vägen för det projektet, tillägger Karita.

Sex timmars arbetsdag

För ett par år sedan kalavverkades en del av skogen och Karita tog då hjälp av skogsvårdsföreningen både för försäljningen samt inköp av plantor.

– Förra hösten planterade jag 4 000 plantor och nu i vår cirka 10 000. Om några år är det säkert dags att röja sly på de här ytorna, konstaterar Karita.

Säsongen i skogen inleder hon i september och den pågår sedan fram till slutet av maj.

När Karita Byholm i Västervik, Vasa, köpte upp sina föräldrars skog för några år sedan, bestämde hon sig samtidigt för att själv börja sköta den. Hon köpte fyrhjuling och kärra, motorsåg och skyddskläder och numera tillbringar hon varje vardag under vinterhalvåret i skogen.

– Jag brukar vara ute mellan nio och tre – sex timmar är ungefär vad man orkar med, konstaterar hon. Dessutom börjar det ju skymma tidigt under vinterhalvåret.

Glömmer allt annat

Telefonen är av säkerhetsskäl alltid med, men det har också hänt sig att den gått tom och Karita valt att fortsätta jobba ändå, så länge hon haft bränsle.

– Jo, då kom maken och sökte efter mig och gav mig skäll – precis som på den tiden då jag själv var och sökte efter min far, skrattar Karita.

Dofterna, tystnaden och den totala avkopplingen tror hon är några av orsakerna till att hon trivs så bra i skogen.

– När man är där glömmer man allt annat. Men vi får se hur länge jag orkar – jag har ju gjort tvärtom mot vad de flesta andra pensionärer gör nu, avslutar hon med ett leende.

SPRÄNGTICKA

- Sprängticka (*Inonotus Obliquus*) är kungen av medicinska svampar och är känd från folkmedicinen i norra Europa redan under 1600- och 1700-talen.
- Den kallas också chaga och är känd i Sibirien som "odödlighetens svamp", "gåvan från gudarna" eller "gåvan från himlen". Den har använts som en medicinalsamp i Asien i tusentals år och även samerna har en lång tradition av att använda sprängtickan i medicinska syften.

BILD: WIKIPEDIA

- Sprängtickan är en parasitsvamp som främst växer på björkträd.
- Svampen är relativt ovanlig i och med att det inte växer så mycket björk runt omkring i världen och därför kan den säljas på export till ett rätt högt pris.
- I dagsläget så kommer största delen av sprängtickan som används i Asien från Sibirien. Sprängtickan som kommer från Sibirien är vilt växande och kvaliteten är varierande.
- I Finland har det de senaste åren forskats mycket kring odling av sprängticka och metoder som gör det möjligt att kultivera sprängticka har arbetats fram.
- Sprängtickan kan odlas genom att man ympar in pluggar (tappar) med mycel från sprängticka in i levande björkträd. Ympningen fungerar bäst på unga träd som har en diameter på mellan 15 – 25 cm.
- Sprängticka är en så kallad "tonisk ört", vilket betyder att den är giftfri och kan tas i stora mängder och under lång tid, utan skadeverkningar.
- Sprängticka dricks traditionellt som en dekokt. Idag finns det många företag som erbjuder chaga i kosttillskott, oftast i kapsel eller som flytande extrakt.

HÄLSOFÖRDELAR MED SPRÄNGTICKA:

- Förbättrar immunförsvaret
- Motverkar cancer
- Är anti-inflammatorisk
- Är en extremt stark antioxidant
- Är en stark adaptogen

FOTON: PRIVATA

Samtidigt som Karita gallrar sin skog och säljer ved och massaved, odlar hon även sprängticka på sina björkar. Därför ska just de ytorna gallras på ett visst sätt.

I norra Österbotten utfördes askgödsling med helikopter på flera håll under sommaren. Skogsvårdsinstruktör Thomas Åman fotograferade vid en helikoptergödsling i Vetil.

– Askgödsling med helikopter är en verkligt bra investering, säger han. Och samarbetet med det svenska företaget Scandair fungerar ypperligt, tycker han.

Vitaliseringsgödsling med aska på torvmark

TEXT: JOHN BERG

Att gödsla med aska har redan för länge sedan konstaterats vara mycket effektivt på torvmarker. Gamla försök med olika stora mängder aska per ha har gett synliga resultat med växande skog på torvmark. Jämförelser utan aska har inte ändrats alls på årtionden. Att inte askgödsling har blivit mera populärt tidigare har antagligen berott på att man bara spred lös aska som var svår att få placerad på önskade ställen. Tidigare tillverkade Kemira PK-gödsel för torvmark och torvmarks-Y gödsel. PK-gödselmängderna var 5 - 600 kg/ha och askmängden var 3 - 10 ton/ha vilket gjort att kostnaderna för spridningen var mycket högre för askspridningen. Dessutom kunde den bara ske för hand eller med traktorbaserade spridare.

Numera tillverkas inte denna för torvmarken speciellt lämpliga PK-gödseln så nu är det bara aska som gäller. Den är numera granulerad, det vill säga förändrad till fastare bitar, så att man kan sprida den både från helikopter och på marken med spridare. När vi talar om aska så är det träaska som vi sprider tillbaka till skogen. Denna innehåller lämpligt med fosfor, kali, bor och mindre tungmetaller än torvaskan. Det finns också träaska som har tillsatt kväve med och den kan man använda på magrare torvmarker men då kväve tillförs så kan man inte erhålla statligt stöd för gödslingen.

Att askgödsla med helikopter kostar knappt 500 €/hektar + moms. Detta ifall flygsträckan är under två kilometer från en lagerplats där minst 30 ton aska finns. Man sprider då tre ton aska per hektar så att man borde ha cirka tio hektar att sprida på från samma lagerplats. Askan verkar då i 40 år framåt.

Stödet för vitaliseringsgödsling är 40 procent av de momsfria kostnaderna. Ansökan om finansieringen borde vara godkänd före spridning sker. Minsta arealen är två hektar och minsta figuren är 0,5 hektar. Områdets träd bör vara över 0,7 meter höga och får inte vara i behov av tidig vård

FOTON: THOMAS ÅMAN

av plantskog. Vettigt är också att området är röjt och gallrat före så att de bättre stammarna tar upp askans näringsämnen, i stället för sådana träd som röjs omkull eller gallras bort genast efter gödslingen.

Lämpliga torvmarker är sådana som motsvarar fastmarkernas lingon- och blåbärstyper. Sådana områden där lavar förekommer i botten är mestadels för magra att gödsla. På myrar motsvarande blåbärstyp har i mellersta Finland beräknats på 20 år ge 100 m³ extra med askgödsling. På de, i våra trakter mera allmänna myrarna, som motsvarar lingontyp har konstaterats ge 80 m³ mera på 40 år. Efter de första 20 åren kan 40 m³ extra avverkas och efter följande 20 åren resterande 40 m³ vid slutavverkningen eller kontinuerliga skötseln.

Emedan träden blir grövre så är mera än hälften av tillväxten stock. Om vi räknar med ett stockpris på 50 €/m³ och massapris på 17 €/m³ och det kommer hälften av vardera. På lingontyp och vid gallring efter 20 år ger detta 1340 euro ersättning eller 4,5 gånger insatsen på 300 euro (utan räntor). Eller efter de fem första åren så är gödslingen betald med mera virke i skogen.

Varför är då aktiviteten så lam i svenska Österbotten? Borde vi skogsfackmän se oss själva i spegeln för att få svar?

Välkommen till oss!

TEAM NORR - Skogsvårdsinstruktörer

THOMAS ÅMAN
040 746 3528

Karleby, Nedervetil
(Öja, Skriko och Jolkka)

Kronoby
Kyrkvägen 4
68500 KRONOBY

TOM FINNILÄ
050 517 8918

Kronoby, Lepplax

Kronoby
Kyrkvägen 4
68500 KRONOBY

MARKUS STENBERG
0400 947 995

Terjärv, Nedervetil

Terjärv
Södra Terjärvvägen 9
68700 TERJÄRV

JOHNNY FAGERHOLM
040 736 4547

Teamledare
Larsmo, Jakobstad,
Pedersöre kby, Sundby,
Karby, Bennäs, Lövo, Forsby

Larsmo
Näsvägen 2 D
68560 EUGMO

TOM LUNDQVIST
0500 161 695

Purmo, Källby, Östensö,
Katternö, Lappfors,
Esse

Källby
Industrigatan 2,
68800 KÄLLBY

JOAKIM HOLMQVIST
0400 180 581

Nykarleby (Socklot,
Kyrkoby-Forsby, Markby,
Kovjoki). Pedersöre (Åvist,
Nederpurmo, Edsevö, Källby)

Nykarleby
Sollefteågatan 5
66900 NYKARLEBY

ANDERS RÅSTEDT
0400 260 239

Nykarleby (Harjux, Monå,
Hirvlax, Kantlax, Monäs,
Munsala, Pensala, Jussila,
Vexala och Ytterjeppo)

Nykarleby
Sollefteågatan 5
66900 NYKARLEBY

TEAM MELLAN - Skogsvårdsinstruktörer

HILDING SÖDERGÅRD
0500 560 418

Vörå
(förutom Norra Vörå)

Vörå
Vöråvägen 12
66600 VÖRÅ

GUY DJUPSJÖBACKA
050 553 1232

Oravais, Maxmo,
Norra Vörå

Vörå
Vöråvägen 12
66600 VÖRÅ

MATS LINNÉN
050 544 2703

Teamledare
Kvevlax, Petsmo, Hankmo,
Vassor, Voitby, Miekka, Stavers-
by, Karkmo, Höstves, Runsor,
Kråklund, Helsingby, Tölby,
Vikby, Pundars, Solf, Munsmo

Vasa
Företagaregatan 13
65380 VASA

MATIAS STORM
0500 272 910

Toby, Veikars, Martois,
Koskö, Karperö, Singsby,
Jungsund, Iskmo, Köklot,
Replot, Vallgrund, Björkö,
Gerby, Västervik

Vasa
Företagaregatan 13
65380 VASA

THOMAS JÄFS
050 526 2152

Yttermalax, Övermalax,
Sundom

Malax
Köpingsvägen 14
66100 MALAX

JOHAN SVEDSTRÖM
040 503 8321

Petalax, Bergö, Norra
Pörtom

Malax
Köpingsvägen 14
66100 MALAX

TEAM SYD - Skogsvårdsinstruktörer

JOHAN NYNÄS
0500 167 489

Korsnäs, Töjby, Träskböle

Korsnäs
Silverbergsvägen 23
66200 KORSNÄS

MARKUS SEPPI
040 143 8516

Yttermark, Bäckby, Näsby,
Kalax, Tjälax, Nämpnäs,
Norrnäs, Rangsbby

Närpes
Nybrovägen 13
64200 NÄRPES

MIKAEL FRANZÉN
0500 628 702

Pörtom, Övermark

Närpes
Nybrovägen 13
64200 NÄRPES

KJELL HULDÉN
0400 669 245

Teamledare
Finby, Böle, Pjelax, Kaskö,
Tjock, Åback, Lälby, Norra
Lappfjärd

Närpes
Nybrovägen 13
64200 NÄRPES

Lappfjärd
Lappfjärdsvägen 729
64300 LAPPFJÄRD

VICTOR ÅSTRAND
040 544 1449

Södra Lappfjärd,
Dagsmark, Sideby,
Ömossa, Skaftung,
Härkmeri, Uttermossa

Lappfjärd
Lappfjärdsvägen 729 64300
LAPPFJÄRD

ANDERS KAIVO-OJA

e-post: fornamn.efternamn@svf.fi | hemsida: www.skogsvardsforeningen.fi

DRIVNINGSTJÄNST **SKOGSVÅRDSFÖRMAN** **PROJEKT**

DANIEL JANSSON
040 507 4664
Karleby-Nykarleby

Källby
Industrigatan 2,
68800 KÄLLBY

DAN KULLMAN
050 591 0383
Vörå-Malax

Vörå
Vöråvägen 12
66600 VÖRÅ

JENS HELENELUND
0500 560 648
Korsnäs-Sideby

Närpes
Nybrovägen 13
64200 NÄRPES

JESSICA GRANKULL
040-197 7100
Korsnäs-Sideby

Lappfjärd
Lappfjärdsvägen 729
64300 LAPPFJÄRD

KIM BACK
050-403 9401

Vasa
Företagaregatan 13
65380 VASA

VÄGAR, DIKEN & GÖDSLING

KRISTIAN GÄDDNÄS
040 660 2042
Karleby-Nykarleby

Källby
Industrigatan 2,
68800 KÄLLBY

DAN KULLMAN
050 591 0383
Vörå

Vörå
Vöråvägen 12
66600 VÖRÅ

JOHN BERG
0400 561 343
Korsholm-Pörtom

Malax
Köpingsvägen 14
66100 MALAX

JAMI PIRTTIMÄKI
040 660 2440
Korsnäs-Sideby

Lappfjärd
Lappfjärdsvägen 729
64300 LAPPFJÄRD

LEDNING OCH KANSLI

JAN SLOTTE
050 544 2690
Verksamhetsledare

Vasa
Företagaregatan 13
65380 VASA

ANKI SVENN
040 823 2364
Kontorsföreståndare,
Fastighetsförmedlare
AFM

Vasa
Företagaregatan 13
65380 VASA

EIVOR SUNDQVIST
0400 194 901
Kanslist - skogsarbetare
och virkesutbetalningar

Källby
Industrigatan 2,
68800 KÄLLBY

STINA SABEL
040 670 8595
Kanslist - medlemsärenden

Vasa
Företagaregatan 13
65380 VASA

CHARLOTTA FRANTZ
0500 568 804
Fastighetsförmedlare AFM

Vasa
Företagaregatan 13
65380 VASA

ANDERS HJORTMAN
040 143 7290
Fältchef

Vasa
Företagaregatan 13
65380 VASA

HUVUDKONTOR VASA
BESÖK, FUTURA III,
2:a våningen
Företagaregatan 13,
65380 VASA
Tel. 010 581 8400
POST
PB 186, 65101 VASA

EXPERTTJÄNSTER

Skogsbruksplanering

- uppgörande av skogsbruksplan
- kartor, virkesvolym och avverkningsmöjligheter
- åtgärdsförslag på kort och lång sikt
- Silvanetti, skogsägarens tjänst på nätet

Värdering av skogsfastigheter

- värdering av och utlåtanden om skogsfastigheter
- granskning av och utlåtanden om skogsskador
- intyg och utlåtanden

Fastighetsförmedling, Ab Skogsfastigheter AFM

- förmedling av skogsfastigheter
- värdering
- uppgörande av överlåtelsehandlingar
- beskattningsberäkningar
- arvskiften

Skogsbeskattning

- skogsskattedeklaration
- mervärdesskattedeklaration
- skattefrågor i anknytning till virkeshandel
- andra skattefrågor

Rådgivning och utbildning

- utbildning och information i kursform
- personlig rådgivning

SKOGSVÅRDSTJÄNSTER

Skogsförnyelse

- planering, förverkligande och övervakning
- röjning, markberedning och gräsbekämpning
- val och anskaffning av odlingsmaterial
- sådd och plantering
- efterarbete

Vård av plant- och ungskog

- planering, förverkligande och övervakning
- granskning och rapportering

Vägar och diken

- planering och förverkligande

Förmedling av plantor, frön, bekämpningsmedel och dylikt

- kartläggning av behov
- förmedling av material

Gödsling

- planering och förverkligande
- arbetsredskap
- ansvar för förverkligandet

VIRKESHANDELSTJÄNSTER

Virkesförsäljningsplan

- utredning av avverknings- och försäljningsobjekt samt avgränsning i terrängen
- utredning av marknadsläget
- uppgörande av virkesförsäljningsplan
- uppgörande av anmälan om användning av skog
- uppskattning av virkesvolym och -priser
- definiering av, och kostnadsberäkningar för, efterarbete
- beaktande av mångbruk och nyckelbiotoper

Virkesaffär med fullmakt

- offertbegäran och jämförelse av offerter med beaktande av aptering och specialvirke
- uppdaterad prisuppföljning och prissättning av avverkningsobjekt
- granskning och uppföljning av affärsvillkor
- övervakning av virkesdrivning samt mätning
- överlåtelse av virke, underskrift av mätintyg

Drivningstjänst

- planering, övervakning och förverkligande vid virkesdrivning

SKOGSFASTIGHETER TILL SALU

Anbud senast **18.9.2020**

Skogsmark

Nykarleby, Hirvlax/Kantlax

- >> Stubb 7:28, 11,737 ha
- >> Gunilackskiftet 5:158, 9,562 ha
- >> Käldmossa 6:43, 9,293 ha

Anbud senast **18.9.2020**. Tilläggsuppg. Råstedt 0400 260 239

Vörå, Miemoisby

- >> del av Ny-Miemois 4:114, ca 33,6 ha

Anbud senast **18.9.2020**. Tilläggsuppg. Södergård 0500 560 418

Korsnäs, Taklax

- >> Grop 9:32 och Kärrskog 9:64, 23,164 ha

Anbud senast **18.9.2020**. Tilläggsuppg. Nynäs 0500 167 489

Anbud senast **25.9.2020**

Skogsmark

Korsholm, Solf

- >> del av Fjärden 10:62, ca 4,9 ha

Anbud senast **25.9.2020**. Tilläggsuppg. Linnsén 050 544 2703

Korsholm, Iskmo

- >> del av Knipskat 4:36, ca 4,7 ha

Anbud senast **25.9.2020**. Tilläggsuppg. Storm 0500 272 910

Malax, Petalax

- >> Norrback 18:124, 15,5 ha
- >> Fågelberg 18:126, 6,15 ha
- >> Söderman 12:136, 1,28 ha
- >> Storstensmoss 4:77, 0,91 ha

Anbud senast **25.9.2020**. Tilläggsuppg. Svedström 040 503 8321

Skogs- och åkermark

Kristinestad, Skaftung

- >> Hanses 10:33, 18,24 ha skogs- och åkermark
- >> Sivula 7:75, 5,09 ha skogsmark
- >> Långskog 8:220, 2,86 ha skogs- och åkermark
- >> Lillkärret 7:27, 1,09 ha skogsmark

Anbud senast **25.9.2020**. Tilläggsuppg. Åstrand 040 544 1449

Fritidsfastighet

Kristinestad, Sideby

- >> Solberg 22:93, 0,935 ha

Anbud senast **25.9.2020**.

Tilläggsuppg. Svenn 040 823 2364

Anbud senast **2.10.2020**

Tomt med bygggrätt för fritidsbostad

Karleby, Långö

- >> del av Svedåker 7:20, ca 0,4 ha

Anbud senast **2.10.2020**. Tilläggsuppg. Fagerholm 040 736 4547

Skogsmark

Vörå, Karvat

- >> Norråker 4:48, 8,341 ha

Anbud senast **2.10.2020**. Tilläggsuppg. Djupsjöbacka 050 553 1232

Korsholm, Västerhankmo

- >> del av Rålandi 3:195, ca 25,3 ha

Anbud senast **2.10.2020**. Tilläggsuppg. Linnsén 050 544 2703

Korsholm, Solf

- >> del av Allund 2:90, ca 5,6 ha

Anbud senast **2.10.2020**. Tilläggsuppg. Linnsén 050 544 2703

Närpes, Finby

- >> Strandjälon 13:44, 3,302 ha

Anbud senast **2.10.2020**. Tilläggsuppg. Huldén 0400 669 245

Anbud senast **9.10.2020**

Skogsmark

Karleby, Kirilax

- >> Alle 2:67, 9,73 ha

Anbud senast **9.10.2020**. Tilläggsuppg. Åman 040 746 3528

Anbud inlämnas elektroniskt eller sänds till Skogsvårdsföreningen Österbotten, PB 186, 65101 VASA. Anbud ges som fast eurobelopp. Säljarna förbehåller sig rätten att godkänna eller förkasta givna anbud. Värderingar och ytterligare information på:

www.skogsfastigheter.fi e-post: skogsfastigheter@svf.fi

SKOGSVAKTEN

Registrera dig i skogsvakten, så får du automatiskt meddelande till din e-post då nya skogsfastigheter, tomter etc. kommer till försäljning på ditt område.

www.skogsfastigheter.fi

Granplantor drabbade av FRYSTORKKA

I våras hade vi i skogsvårdsföreningens nyhetsbrev till medlemmarna en rapport om förekomst av granplantor som led av frystorka. Det var främst ett till två-åriga granplantor som led av frystorka.

TEXT: DAN KULLMAN

Vi hade en sen vår med riklig tjäle på låglänta marker. I månadskiftet april-maj kom en relativt varm period och då startade plantornas tillväxt. Plantor som stod på tjälfrusen mark led av frystorka eftersom tjälen hindrade vattentillförseln. Plantorna blev bruna i olika grad beroende på hur svåra förhållandena var. Vissa plantor hade en del gröna barr kvar. Sådana plantor kan repa sig och få sidogrenar som tar över som ny topp, därför ska man inte vara för snabb att döma ut dem utan ta en ny inspektionsrunda nästa vår. Det är överlag lättare att inspektera plantskador på våren då den omgivande vegetationen är brun och nerpressad av vinterns snötäcke. Om man nästa vår märker att en stor andel plantor inte har repat sig och fortsättningsvis är bruna bör man överväga att kompletteringsplantera. Så gå ut nästa vår och kontrollera era ett till två-åriga granplanteringar.

Vi jämförde några foton från försommaren och sensommaren för att få en föräning om hur skadorna utvecklats. Vi kunde konstatera att plantor som på våren hade en del gröna kvistar nog verkar repa sig trots att de i våras såg svaga ut.

FOTO: SKOGSVÅRDSINSTRUKTÖR MATS LINNSÉN

FOTON: DAN KULLMAN

Bilden till vänster är tagen på försommaren och bilden till höger på sensommaren. Bilderna är från en plantyta i Vörå. Den främre plantan har skadat toppskott och kommer att missa ett års längdtillväxt. Den bakre plantan hade på våren svagt gröna barr nertill. Den ser ut att repa sig väl och en sidogren håller på att ta över som ny topp.

GRANPLANTERING I NORRA PÖRTOM

 TEXT: JOHN BERG

Ytan planterades våren 2019 och i och med rapporter om många bruna granplantor så valdes några plantor ut för uppföljning. Plantorna numrerades och en bild är från våren och en från hösten. Överlag

kan sägas att största delen av granplantorna har överlevt trots att vissa hade mycket bruna barr på våren. Några har dött men det sker alla år. Normalt på icke markberedda ytor kan upp emot 20 procent dö bort på grund av kon-

kurrensen från vegetationen bredvid – medan på markberedda ytor bara 0-5 procent dör de första åren. Jag valde ut plantor från helt oskadade till nästan döda för att se förändringen. De flesta har en fin mörkgrön färg på hösten

så nog blir de flesta plantor bra. Där flera toppar kommer så blir en kraftigast och de andra tvinar bort inom några år. De numrerade käpparna är kvar så en uppföljning om ett år kunde vara på sin plats.

PLANTA 1 - 11 juni
Cirka 80 procent av barren bruna.

PLANTA 1 - 20 augusti
Tre nya toppar och livskraftig.

PLANTA 2 - 11 juni
Bara de nedersta två kvistarna gröna.

PLANTA 2 - 20 augusti
Samma läge.

PLANTA 3 - 11 juni
Toppen samt kvistpetsar bruna.

PLANTA 3 - 20 augusti
Samma men mycket grönare barr.

PLANTA 4 - 11 juni
Bra men ljusgröna barr.

PLANTA 4 - 20 augusti
Bra med mörkgröna barr.

PLANTA 5 - 11 juni
Cirka 50 procent brun.

PLANTA 5 - 20 augusti
Grön, livskraftig med tre nya toppskott.

PLANTA 6 - 11 juni
Toppen och kvistpetsar bruna.

PLANTA 6 - 20 augusti
Samma läge men bra grön färg.

Pensionär på heltid i skogen

FOTON: LISBETH BÄCK/KUSTMEDIA AB

Mats Svedström mår bra i skogen och inser också hur gott det gör åt att upprätthålla konditionen.

Mats Svedström i Yttermark har varit i skogen ungefär sextio år. Allt sedan han var barn. Och även om han är självverksam, kan sin skog och vet vad som ska göras ser han värde i att vara medlem i skogsvårdsföreningen. Under en tur i skogen visar han skillnaden mellan röjd och icke röjd skog. Och så berättar han om en stor brand i området år 1940.

TEXT: LISBETH BÄCK/KUSTMEDIA AB

Vi, Mats Svedström och undertecknad, korsar Europaväg 8 i Yttermark, från väster till öster, och tar oss fram på hyfsade skogsbilvägar och till skiften Mats är välbekant med.

I bilen börjar vi med att räkna år. Det har blivit många års skogsarbete för Svedström, ett sextioital av sextioåtta. Och då har det inte varit hans jobb.

– Det blir så många år när man börjar räkna nu för tiden, skrattar han och säger att det är 50 år sedan han utbildade sig till svetsare vid dåvarande Korsnäs Kurscentral.

Efter det for han till "Tekniska" i Vasaland och landade sedan vid Närko i Närpes som blev hans arbetsplats i 40 år, fram till pensionen år 2015.

Utöver att underhålla egen och andras skog är han också en aktiv orienterare.

– Jag började orientera som barn men höll upp några år i ungdomen när det var bråttom med annat, ler han.

– Så började jag igen i mitten av 1970-talet och sedan dess har jag varit igång. I 40 år har jag deltagit i Jukola. Och skulle det inte ha varit för corona hade det varit 41 i år.

Familjen består av fru, två vuxna barn och fyra barnbarn, pojkarna Hannes, Eddie, Wilmer och så babyen som ännu inte är döpt.

Kuriosa i sammanhanget att Johan Svedström, son i huset, arbetar som skogsvårdsinstruktör inom föreningen, nu med stationering i Malax.

Skogen i generationer

Mats Svedström blev den av de fem syskonen som övertog föräldrarnas skog och efter det har han köpt skiften. Före han sålde en del till sonen brukade han omkring 50 hektar skog. Mats gick också en utbildning inom skogsbranschen som Yrkesakademin ordnade, med Björn Eriksson och Tomas Lundström som lärare, minns han.

Svedström är självverksam så när som på slutavverkningar. Började som sagt tidigt arbeta i skogen och sköter slyröjningar, gallringar och planteringar. Inte bara åt sig själv för efter pensioneringen började han arbeta på förtjänst åt andra.

– Det var inte meningen. Meningen var att enbart arbeta i egen skog. Men skogsägare, och skogsvårdsföreningen, började fråga om röjningsuppdrag och ja, så blev det så.

Nu har jag ju ändå bättre tid, säger han och påminns om när han i slutet på 1990-talet gallrade fyra hektar, efter jobbet och på helgerna, och drog ihop 200 kubik massaved.

– Jag minns att det var en som sa åt mig – "det där lönar sig inte. Det där bara växer upp igen".

Ett medvetet val

Vi bekantar oss med en yta i skogen som består av tallskog, mellan femton och tjugofem år. Skiftet har inte röjts och det syns.

Ab AGRO-YTMEK Oy

Tel 0500 294158 / 06 2256269
www.agroytmek.fi

**MÖRE
SKOGSVAGN + KRAN**

Ett parti med
kran 6.6m,
vagn 9 ton

Pris 11.900€

+ moms 24%

Skogskranar och vedmaskiner från oss!

Även
begagnade
i lager.

Malax Thomas Backman • Tel. 0400 230 975
Vörå Tommy Antill • Tel. 044 346 9521

Ab K-Lantbrukscentralen Vörå Oy

Vörå Larvvägen 53 • Tel. 06 384 3400
må-fr 7-18, lö 8-14
Övermalax Malaxvägen 525 • Tel. 0400 230 975
må-fr 8.30-17

**Lantmännen
Agro**

Svedström räknar kvistvarven och åldersbestämmer träden. Sexton, sjutton år gissar han.

– Ingen panik men det är dags att röja här, säger Mats. Ju mera rätt du gör från början av skogens tillväxt desto mera lön får du för mödan sen.

Vi kör vidare en bit och kliver ur bilen vid ett annat skifte, ungefär i samma ålder som det första, men som har röjts.

– Nu ser du skillnaden. Så här ska det se ut och nu finns rum för tallskogen att växa till sig.

Han är noggrann med skyddsutrustning och arbetar inte när det utlyses förhöjd risk för skogsbrand.

– Ett medvetet val. Även om det förse- nar mitt arbete mycket emellanåt.

Ödesdiger skogsbrand

Vi befinner oss precis i de områden,

Karvamossen och Holmen, i östra Yttermark där en mycket omfattande skogsbrand ägde rum år 1940. Mats pappa, som hade skog här, har berättat om branden och Mats har läst vad han kommit över kring den.

– I augusti i år var det 80 år sedan härjade branden här. Någon hade bränt ris vid odlingar i närheten. Morgonen därpå blev det storm och elden fick liv igen. Mycket olyckligt. Enligt dåvarande Kaskötidningen var det 3000 personer som försökte släcka elden: alla brandkärer i området, armén i Vasa, bybor och folk från grannkommunerna och ännu längre ifrån.

Tur i oturen var att det var fred det året, hade det varit 1941 hade manskapet varit vid fronten.

Skogsbrand. Inte från den brand Svedström berättar om utan från en skogsbrand i Vörå. Fotot är taget av Maxmo-Särkimo brandkår.

– "Schenn ska tallan lömn men allt sly ska bort", säger Mats Svedström.

Fint röjd skog. Precis som det ska vara.

– Min pappa, född 1914, var 26 år och i sina bästa år. Han berättade att han skulle cykla hit när han hörde om att det brann i hans skog. Han skulle hjälpa till med släckningsarbetet. Motvinden var så kraftig att det var helt omöjligt att cykla. Inte en chans. Han fick leda cykeln och betänka att han ju var en karl i sin bästa kondition då!

Det var tal om att utrymma gårdarna mot Övermarkhället. Elden härjade med sådan fart men kom till slut fram till en mosse. Och där sloknade den till sist. Man vill inte tänka på hur det kunde ha slutat om inte mossen hade varit i vägen.

– I tidningarna skrevs att det rörde sig om 500 hektar skog men enligt mina egna beräkningar tror jag det är mindre, kanske 300 hektar. Tufft var det i alla fall att börja om – där till och med jorden hade brunnit. Till våra skiften fanns inga vägar då utan man försökte frakta jord med häst men hur lyckat var nu det? Så kom kriget emellan och

återuppbyggnaden pausades. Först år 1948 planterades området igen.

– Men det har växt dåligt här. Det jag planterade 1970 är bättre än det här fast det är över tjugo år yngre.

Skogsbranden 1940 berörde ett hundratal skogsägare.

Jag mår bra i skogen!

Mats understryker vikten av att försäkra skogen mot brand, och även stormskador. Likaså att satsa på skyddsutrustning.

– För den som lättvindigt tänker att det går bra att bara ha jeans när man hanterar motorsåg kan räkna med att det räcker med att det slinter en gång. Räcker med att såga sig i benet en gång.

Annars rekommenderar han gärna skogsarbete. Mats mår bra i skogen och inser också hur gott det gör åt att upprätthålla konditionen.

0400 444 870

Horrvik skog & mark

- Problemträdfällning
- Jordbyggnad

Vi erbjuder bygg och renoveringstjänster till både privatpersoner och företag!

- Bemanning inom bygg
- Nybyggnationer
- Ombyggnationer
- Plattsättning
- Terasser och bryggor
- Renoveringar
- Fasad och takarbeten
- Fönster och dörrbyten
- Målning och tapetsering
- Badrums arbeten
- Golvläggning
- Inrednings arbeten

Tag kontakt för gratis översyn och kostnads kalkylering!

Oy RSW Ab
Rakennuspalvelu • Byggtjänst

Sixten Wester 0400 357 931
sixten.wester@rswbyggtjanst.com

Samhällets megatrender gynnar samfällda skogar

FOTO: LISBETH BÄCK/KUSTMEDIA AB

Skogsägaren känner fädernas vingslag över sig. Innehavet är långsiktig och sträcker sig över generationsgränserna. På den Österbottniska landsbygden har skogen setts som en ekonomisk buffert för osäkra tider. "Ti arbeit ilaag" har skapat känslorvärden som gör att det blir svårt att fatta rationella beslut om skötsel och förvaltning av egendomen. Så var det åtminstone förr!

TEXT: MÅRTEN LÖVDAHL
NÄRINGSLIVSCHEF, FINLANDS SKOGSCENTRAL

Samhällets megatrender sveper över landskapet snabbare än någonsin förr, här liksom på andra håll. Det som påverkar skogsägandet är framför allt att en allt större del av skogsägarna bor på annan ort än där skogen är belägen. I kuststäderna och södra Finlands tillväxtcentra finns en stor koncentration av unga välutbildade skogsägare. Vi kallar dessa för distansägare.

En annan observation är att få skogsägare har skogen som huvudsaklig inkomstkälla. Yrkeslivets krav och sociala plikter gör att tiden som kan avsättas för skogsskötsel är minimal. Dessutom krävs kunskap och utrustning för att vara självverksam i skogen. Entreprenörskedjornas effektivitet är i dag på en sådan nivå att man nog bör avväga kostnaden för egna anskaffningar i jämförelse med köptjänster. Vi äger skog för att få inkomster – inte enbart för att det är roligt.

Till sist kommer storskaligheten med i bilden. Skogsägarna har liksom andra råvaruproducenter fått se en utveckling där den relativa prisnivån för virket stagnerat eller gått ner. För att kompensera detta försöker säljarna skapa större volymer för att bli en intressant part och få jämna intäkter. Skogen sköts likartat över stora områden för att spara kostnader och minimera storm- och insektsskador. Skogsarealen borde helst ökas – men till vilket pris?

Allt detta vet vi – men ägandet förpliktar. Ingen vill vara den som släcker lampan på skiftet.

Samfällad skog innebär att ägandet bibehålls

Med hänvisning till ovan nämnda kommer ägandeformen samfällad skog in som på beställning. Att ansluta sig till en samfällad skog innebär att den tidigare egna skogen sätts under gemensam förvaltning och var och en äger andelar enligt värdet på insatsen. Det egna

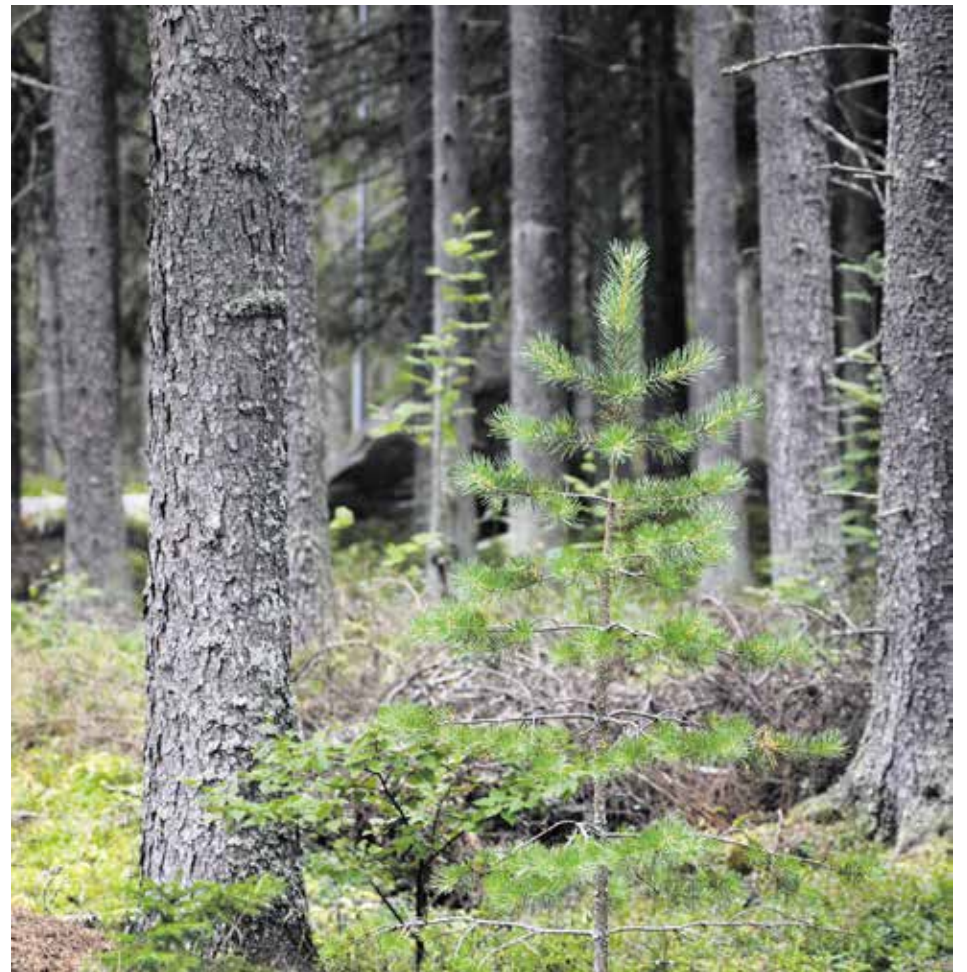
innehavet värderas av fackman före anslutningen, och den nya delägaren får andelar enligt detta i förhållande till den samfällda skogens totalvärde. Det är som att äga aktier i ett AB. Var och en har rösträtt och inflytande enligt sin andel.

Att ansluta sig till en samfällad skog innebär att värdet på egendomen förblir identiskt, både före och efter anslutningen. Något ägarbyte eller överlåtelse i juridisk bemärkelse sker således inte. Därför utgår ej heller några skattepåföljder för den som ansluter sig. Det som förändras är att det tidigare i terrängen utmärkta fysiska ägandet övergår till andelar i en samfällad skog. Man kan inte mera peka på vilken mark som tillhör en själv. Istället äger man andelar som berättigar till avkastning i ett gemensamt förvaltad område.

En av fördelarna med samfällad skog är att all den egendom som finns förvaltas och sköts rationellt. Den primära uppgiften är att förvalta skogsegendomen, men det kan även finnas jordbruksmark, byggnader eller tomter som ger intäkter. En uppdaterad skogsbruksplan är obligatorisk. Observera att all den egendom som införlivats och förvaltas är delägarnas. Av denna orsak upptas inte skogens värde i bokslutets balans.

Enkel förvaltning

Varje delägare har rösträtt och inflytande i den samfällda skogen i förhållande till sina andelar. Andelarna ger rätt att delta i årsstämman och ta del av årets vinst/förlust. Efter att den samfällda skogen betalat skatt 26,5 procent på årets vinst, kan överskottet skattefritt delas ut till delägarna. Den lägre skattesatsen är en följd av att staten genom politiska beslut vill uppmuntra till anslutning och aktiv skogsskötsel via samfällda skogar. Staten stöder även

Det är som att äga aktier i ett aktiebolag. Var och en har rösträtt och inflytande enligt sin andel.

bildandet av nya enheter, samt anslutning till befintliga samfällda skogar genom kostnadsfria lantmäteriförrättningar.

Delägarstämman är det högsta beslutande organet och sammanträder årligen. Den operativa verksamheten sköts av styrelsen eller därtill befullmäktigad funktionär. Styrelsens uppgift är att förbereda mötesärenden, upprätthålla delägarregistret, föra protokoll över mötena samt verkställa beslut. Vid delägarstämman fastställs bokslut, presenteras verksamhetsplan för nästa år och väljs nya funktionärer. Även ärenden av större vikt behandlas på stämman, exempelvis köp eller försäljning av fastigheter.

Antalet samfällda skogar växer

På lands nivå växer antalet samfällda skogar stadigt, både till antal och areal. Februari 2020 överskreds 700 000 hektar under gemensam förvaltning och de samfällda skogarnas antal är drygt 500. De äldsta och största enheterna finns i norra och östra Finland. Det är stor skillnad på storleken, den minsta samfällda skogen förvaltar 20 hektar medan Kuusamon yhteismetsä

omspänner 90 000 hektar. Sammanlagt förvaltar de samfällda skogarnas 25 000 delägare ungefär fem procent av Finlands privata skogsareal.

Också i Österbotten ser vi samma utveckling. Mellan åren 2011 - 2019 växte smf-arealen närapå dubbelt och uppgår i dagsläget till drygt 5000 hektar. Här har ökningen skett främst i form av familjedrivna privatägda skogar. Det handlar om familjer där man diskuterat sig fram till att denna ägandeform är fördelaktig med tanke på generationsväxlingar och skötsel av fastigheten. De familjedrivna enheterna nöjer sig vanligen med att sköta den egendom man redan har och söker inte aktivt nya delägare. Tilläggsmark skaffas genom köp.

Det råder alltså en social beställning på en samfällad skog med regional spännvidd som är öppen för alla intresserade. Den skulle bli ett seriöst alternativ för de många österbottningar som tänker med hjärtat, inte själva kan vara aktiva i skogen, bor på annan ort eller har små innehav.

Då kunde vi slå flera flugor i en smäll: skogarna sköts och ger avkastning, ägarna får ekonomisk nytta av sitt innehav och det heliga ägandet bibehålls inom familjen!

Österbottens samfällda skog – något för dig?

 TEXT: ANDERS HJORTMAN

Sedan urminnes tider har vi i Österbotten livnärt oss på var jorden, skogen och havet försett oss med. Detta har skapat en naturlig koppling till omgivningen omkring oss som vi inte alltid är medvetna om. Men den kan komma fram i det skedet av livet när vi endera genom diskussioner med våra föräldrar funderar på överlåtelse av fädernesmarken till nya generationer eller "över en natt" via en arvssituation finner oss själva som ägare till fädernesmarken.

Skall vi sälja? Fortsätta som dödsbo? Äga gemensamt? Dela upp? Frågorna hopar sig men i grunden kan det finnas en uttalad eller outtalad förväntan att slakten skall ha en fortsatt koppling till marken på något sätt.

Ett alternativ föra att kunna hålla kopplingen till marken men överlåta skötseln till sakkunniga skulle vara att ansluta sin mark, främst skogsmark, till en samfällad skog. Som Mårten Lövdahl skrev här intill finns det en hel del samfällda skogar redan i Österbotten men ingen som direkt skulle vara öppen för anslutning av "vem som helst".

Skogsvårdsföreningen Österbotten har principiellt gått in för att med sitt eget skogsinnehav, cirka 35 hektar, gå med som grundare av en öppen samfällad skog i Österbotten. Tanken är att man kan ansluta sin skog oberoende av var den finns inom Skogsvårdsförening-

Har du frågor, funderingar eller vill direkt meddela om ditt/ert intresse att ansluta er så tag kontakt med Anders Hjortman, telefon 040 1437290 eller anders.hjortman@svf.fi.

ens verk- område. Med dessa artiklar i Skogsägaren öppnar vi nu upp för intresseanmälan. Målsättningen är att det skall finnas några hundra hektar intresserade innan Österbottens samfällda skog grundas.

En väsentlig fråga i detta sammanhang är värden och värderingar. En öppen samfällad skog betyder att man skall möjliggöra anslutningar kontinuerligt. Man blir delägare i en samfällad skog med andelar motsvarande värdet på den andel som man ansluter. Det betyder också att värdet på den samfällda skogens skogsinnehav kontinuerligt skall upprätthållas och värderas enligt samma princip som den skog som ansluter sig. Den samfällda skogens styrande organ kan själva besluta om vilka principer som skall gälla och i detta skede finns ännu inga klara riktlinjer fastslagna.

ERFARENHETER från Skogängens samfällda skog

Håkan Teir-Siltanen grundade för några år sedan tillsammans med sin dotter Skogängens samfällda skog och delar här med sig av sina erfarenheter och kommenterar tanken på en öppen samfällad skog.

FOTO: ARKIV

Vad var det som gjorde att ni började fundera på att grunda en samfällad skog?

– Kommande generationsväxling, enkelheten och rättvis fördelning utan att råarna behöver spjälkas och ändras, behållande av skogen inom den egna slakten.

Hur upplevde du processen kring själva bildandet?

– Med den handledning som jag fick av Skogscentralen (Mårten Lövdahl) gick processen smärtfritt hela vägen. Även den lantmäteritekniska hanteringen fungerade utan några bekymmer och kostnadsfritt.

Kraven på bokföring och revision är ju strängare för en samfällad skog än för enskilda skogsägare. Hur tycker du den biten har varit att hantera?

– Bokföringen ställer krav men det föranleder inga bekymmer, det finns sakkunnig hjälp. Föredrar att en bokföringsbyrå sköter det arbetet liksom skatte- och andra redovisningar.

Jag antar att det är någon eller några i ert fall som sköter skogsbruket och administrationen? Vilka reaktioner har du fått av inte så aktiva delägare i er samfällda skog?

– I vårt fall har den samfällda skogen inte ännu fördelats varför de administrativa

uppgifterna har fallit på mig själv. Min äldre dotter har andel i samfälligheten, Skogängens samfällda skog, då hennes eget skogsskifte ingick i den under bildning varande samfälligheten. Någon större aktivitet har delägaren inte visat och det beroende på långt avstånd till skogen.

Utgående från din erfarenhet av att förvalta skogen som en samfällad skog hittills – hur ser du på tanken med en öppen samfällad skog där anslutning kunde ske kontinuerligt?

– Den frågan behöver mera tid, det gäller ett nytänkande i vida dimensioner. Ärendet är intressant och kommer nu upp vid en lämplig tidpunkt då många markägare står inför generationsväxlingen. Tidigare har det ansetts som viktigt att själv vara ägare till just den och den skogsfastigheten. Det är på den punkten där ändringen behöver ske. Samfälligheten erbjuder alternativet, jag får min andel som berättigar till fördelarna i en samfällad skog samtidigt som jag inte behöver själv befatta mig vid det praktiska. Jag vet att skogen förvaltas och sköts av erfarna fackmän med given målsättning. En öppen samfällad skog har alla förutsättningar att bli en stor och viktig aktör. Det ligger i tiden med stora enheter som bland annat part i förhandlingar med råvaruköpare, myndigheter mm.

SKOGEN OM 50 ÅR

Hur ser skogen och skogsbruket ut i Finland om 50 år? Är det attraktivt att äga skog, använder vi mera trä eller skyddas våra skogar i ännu större utsträckning? Vi ställde frågan till våra medlemmar på Facebook, här ett axplock av deras förhoppningar och farhågor.

..... “Om 50 år det "inne" att äga skog. En ny generation förvaltar och tar vara på alla möjligheter som skog och skogsbruk kan ge.”

“Hoppas att ett bra skogsbruk fortsätter som nu. Vid avhuggning görs nyplantering osv. Hoppas också att det inte blir "för varmt" för våra träd så att alla får tillräckligt med vatten för återväxt.”

“Att vi vårdar våra skogar också då. Skogen får växa och våra nya generationer tar bra hand om skogen.”

“Tror och hoppas att vi kan vidareförädla våra skogsprodukter mera och att vi kan odla blandbestånd i Finland är min önskan.”

“Om de gröna kommer till makten i landet blir det bara gammelskog som fredas och ej får röras, då går hela landet Finland på knä.”

“Yngre generationen verkar vara intresserad av investeringar i skogsbruk. Hoppas dock att inköpspriser och kostnader hålls på en rimlig nivå så denna trend fortsätter.”

“Tror vi kommer att ha ett mångfaldigt och hållbart skogsbruk, och att vi förstår att förädla virket själva i högre grad än i dag, till exempel bygga mer hus i korslimmat trä. Skolor, höghus, hallar...”

“Yngre folk kommer att vara skogsägare.”

“Har vi om femtio år skog eller parker i natursköna Finland? Hoppas att tillväxt på material av björk och al är dubbelt upp jämfört med idag. Efterfrågan växer på lövträd och tillgång borde ökas, framförallt i områden där dessa har god jordmån. Så om 50 år är trycket större på flis och främst lövträd. Blandskog med fler träslag i olika växtålder på samma yta.”

SAMMANSTÄLLNING OCH FOTO: CHARLOTTA FRANTZ

NOTISER

DAGS FÖR CERTIFIERINGS-GRANSKNING

Årets PEFC fältrevision sker för Skogsvårdsföreningen Österbottens del tisdagen 22.9. Granskningen sker utgående från Pedersöre. Under revisionen granskas skogsvårdsföreningens pågående projekt och nyligen avslutade. Revisionen utförs av Inspecta Sertifionti Oy och som revisor fungerar Klaus Yrjönen. De skogsägare vilkas objekt granskas i terrängen kommer att kontaktas för att de, om möjligt skall, kunna närvara vid granskningen.

TEXT OCH FOTO: JAN SLOTTE

HÖNSBÄR I REPLOTSKOGEN

Påträffade dessa fina röda bär i Replot. Trodde först de var lingon på grund av färgen men det är hönsbär. Icke giftiga och namnet har kommit från att skogshönsfåglar gärna ätit av dessa. Smakade inte på dem men nästa gång så.

TEXT OCH FOTO: JOHN BERG

EXKURSION TILL LARSMO

I början av juni gjorde norra teamet och kanslipersonalen en exkursion till Larsmo, där bland annat Tolvmangrundet besöktes. Holmen har en intressant historia; hösten 1917 transporterade fartyget Equity avsevärda mängder krigsmaterial och utbildade jägare från Tyskland både till Tolvmangrundet och till Västerö i Maxmo, vilket bidrog till att Finland kunde frigöra sig från Ryssland. På Tolvmangrundet fick vi njuta av öppna havsvyer, olika typer av skogsbestånd och skogsavverkning.

ÄLGSKADOR

Gör en anmälan om älgskador till Skogscentralen om du har skadade plantskogar.

För denna skadade plantskog i Molpe erhålls 420 euro per hektar. Ifall du plantskogsrojer skadade arealer så tag först kontakt med granskaren. Här sparades alla skadade tallar så det gick lätt att kontrollera de skadade tallplantorna. Ifall de röjs bort före granskningen så räknas de inte längre. Bra är också att lämna älgbetade plantor så älgarna kan fortsätta att beta på dessa och lämna oskadade ifred.

TEXT OCH FOTO: JOHN BERG

SPRÄNGNING I HAIKNE

Bröderna Östman under sprängningsarbete i Haikne, Malax. Moderna grejer idag jämfört med handburen bormaskin förra gången detta dikades och delvis sprängdes.

TEXT OCH FOTO: JOHN BERG

Årets beviljade älg- och hjortlicenser ökade

I Kust-Österbotten beviljades 2235 stycken jaktlicenser för älg denna säsong. Senaste år beviljades 2082 licenser. Då fälldes 2471 älgar vilket betydde att 88 procent av beviljade licenser användes.

Med en licens kan man fälla en vuxen älg eller två kalvar. Målsättningen är att komma ner till en älgstam på 3,0 – 4,0 älgar per 1000 hektar. Emedan licenserna ökat så är målsättningen att minska på den befintliga stammen. Uppskattningen av antal älgar sker via de observationsanmälningar som älglagen efter varje helg skickar in elektroniskt. LUKE räknar då matematiskt ut den kvarvarande älgstammen och kan redan i mitten av säsongen säga på vilken nivå älgstammen är jämfört med målsättningen. Antingen då för att motivera till att använda alla licenser eller för att bromsa in avskjutningen.

De beviljade licenserna är också "öronmärkta" på så vis att av vuxna så skall det fällas nästan lika många kor som tjurar och av totalantalet fällda

JAKTSÄSONGEN 2020–2021

Jaktvårdsförening	Älg	Vitsvanshjort
Karlebynejden	235	51
Pedersörenejden	230	66
Nykarlebynejden	280	90
Vörånejden	289	103
Vasanejden	258	273
Malaxnejden	195	124
Närpesnejden	467	307
Lappfjärdsnejden	281	326

djur bör cirka 50 procent vara kalvar. Detta för att stammen efter jakten skall vara i balans. Vilket betyder fler kor än tjurar kvar och av antalet älgar så finns det 20–30 procent kalvar kvar efter jakt.

Att det är så här reglerat gör att det för en utomstående kan te sig konstigt att jägarna inte jagar just de djur man visat på utan försöker på andra ställen. Detta beror helt enkelt på att till exempel tjurkvoten är fylld och att de synliga älgarna är bara tjurar som då får vara ifred tills de vandrar till ett område där tjurkvoten inte är fylld.

Beviljade hjortlicenser är 1340 mot 1177 år 2029. Då fälldes 939 hjortar eller 59 procent av beviljade licenser. Hjortlicenserna är koncentrerade till södra halvan av vårt område medan man är mera restriktiva längre norrut. Detta för att öka stammen norröver och minska stammen söderöver. Också här kan man med en licens fälla en vuxen eller två kalvar.

TEXT: JOHN BERG

Skidåkaren Perttu Hyvärinen taggad inför ny tävlingssäsong

Corona-tiden har på många sätt inneburit vanligt idrottsliv för Hyvärinen. Den kommande skidsäsongens tävlingskalender är ännu öppen och anpassas efter situationen.

– Sommarträningen har i stort sett gått på samma sätt som förra sommaren. Skillnaden är den att fast kroppen nu känns trött, så är den inte lika spänd som förra året. Nu är det ansträngning, och sedan återhämtning, berättar Skogsägarkedjans galjonsfigur Perttu Hyvärinen om känslan i början av augusti. Till "återhämtning" hör intervjuer, videoinspelningar, en flytt från Joensuu till Kuopio och all möjlig "skötsel av ärenden", vilket inte helt låter som att vila på lagarna.

– Nog är det meningen att jag ska hinna fiska och leva ett s.k. normalt liv också, skrattar Perttu.

Hyvärinens sommar har mestadels ägnats åt träning i Vuokatti, både på egen hand och med landslaget. Höstens utlandsläger är fortfarande ett frågetecken, så det kan hända att träningen fortsätter i Vuokatti även under hösten.

Även vinterns tävlingskalender är beroende av coronasituationen. Alternativen kan vara allt från att världscupen och värde tävlingar åks normalt till att man bara åker nationella tävlingar i hemlandet utan publik.

Hyvärinens mål är emellertid att vara i sin bästa form vid VM i Oberstdorf 2021 och antagandet är att mästerskapen arrangeras. – Bland grabbarna är det gemensamma målet en medalj i stafetten. I alla tre följande tävlingar skidas för medalj, berättar Perttu om målen. – Åldersmässigt är jag i längdskidåkarens guldålder och jag satsar för fullt. Förra vintern visade att det lönar sig att drömma om framgång, erkänner Hyvärinen.

Studierna i skogsvetenskap vid Joensuus universitet har för tillfället pausats. – På den här nivån är det inte längre realistiskt att försöka ha två jobb. Jag fortsätter studierna sedan efter idrottskarriären. Den speciella doften av kåda väntar och det är bra att veta att det finns något tryggt och stabilt efter studierna.

Skogen intresserar och Hyvärinen berättar att han följer skogsbranschen och politiken hela tiden. Och för en skogsägare intresserar förstas praktiska skogsvårdsarbeten.

– Motorsägsarbete avstår jag dock tills vidare på grund av olycksrisken.

TEXT OCH FOTO: ANNE RAUHAMÄKI
(ÖVERSÄTTNING CHARLOTTA FRANTZ)

KOLUMN

Skråttar och kryp

En mindre tilltalande aspekt på det här med skogsbruk är alla de krypande, krälände, surrande och ätande organismer som stör friden i skogen på olika sätt. Rent skogsbruksmässigt ekonomiskt kan de innebära katastrof, eller i varje fall ett stort och ovälkommet besvär, för skogsägaren. Snytbaggar som ger sig på en plantering, granbarkborrar som massakrerar granskiftet och tallstekellarver som i stället mumsar i sig tallar. För att inte tala om älgarna som gärna livnär sig på frodiga plantor, även om de kanske inte är att hänföra till samma kategori som de ovannämnda. Ett gissel är de emellertid, dessa fyr- och sexbenta individer.

På det skogsbruksmässiga planet har jag hittills varit välsignat förskonad (peppar, peppar) från dyliska angrepp, men på det personliga planet är mina erfarenheter av skråttar och kryp desto större. Redan som liten var jag, av någon för mina närstående outgrundlig anledning, rädd för kryp av alla de slag. Bromsar och getingar viftade jag efter så våldsamt att de i stället för att avlägsna sig blev uppretade och sökte närkontakt. Grodor och ödlor gav mig hjärtklappning och ormarna... ja, de var de värsta. De är fortfarande de värsta.

Säg den skogsägare som inte stiftat bekantskap med snytbaggen. Det fick även jag i tidig barndom, så till den grad att jag för en ganska lång tid nästan var traumatiserad. När jag var fyra flyttade vi in i vårt nybyggda hus, av trä naturligtvis. Snytbaggen hyser som bekant förkärlek för färskt trä, och så även för detta hus och de virkeshopar som fanns på gården. Skråttarna fanns än här, än där, och en kväll fanns en i min säng, nerkurpen under täcket när jag skulle krypa till kojs. En annan gynnare kröp omkring i taket och fick för sig att släppa taget precis när jag passerade nedanför, med den följden att den föll ner under min tröja och knep sig fast i ryggen. Efter denna incident gick jag länge omkring med huvudet bakåtlutat, tittade upp i taket, paniskt rädd för att någon av dess släktingar skulle utföra samma trick.

Så nej, snytbaggarna är inte mina vänner. Många år senare, när jag flyttade in ett eget nyrenoverat hus (av trä naturligtvis), fick jag ånyo stifta bekantskap med krypen. Lika rädd var jag inte då, men nog skänkte det mig viss njutning att få fånga in dem, trycka ihjäl dem med det välbekanta krasandet och elda upp dem i vedspisen. Snytbaggarna göre sig icke besvär hos mig.

De långa, krälände sakerna då... Det finns väl inte något särskilt barndomstrauma som kan förklara min irrationella rädsla, ja rent av fobi, för ormsläktet, men jag är så rädd att jag ryser bara jag ser en orm på bild eller tv, och skriker när jag nästan trampar på sonens gummiorm som lämpligt nog placerats utanför badrumsdörren. Men visst har jag fått tillfälle att stifta oönskad bekantskap även med dessa djur genom åren. Som när man glad i hågen gick mot uteddaset på skären, och en lång ringlande sak plötsligt korsade stigen framför en. Eller när jag och kusinen glatt småpratande satt på en solvarm sten

vid stranden på samma skärställe, och när vi steg upp noterade att en huggorm låg

och solade precis bakom oss. Jag hörde en historia av en skogskarl en gång, om hur han hoppat i land på en skäriholme med en plantlåda i händerna, snubblat och fallit framstupa, och upptäckt att han låg öga mot öga med en fräsande huggorm. Lyckligtvis hade han plantlådan emellan, sa han, glatt obekymrat. Jag ryser vid blotta tanken. Tyvärr förtar de verkligen lite av glädjen över att vistas i skogen, dessa urtidsdjur. Man hoppar högt när man nästan stiger på en gren, som skulle kunna vara en orm, och man skyndar på stegen vid minsta prassel i blåbärsriset.

På senare år har det tillkommit saker att oro sig för, sådana som inte fanns på våra breddgrader när jag var barn, men som nu verkar breda ut sig och ta för sig allt mer. Kanske även mutera till något ännu värre, vad det lider. Fästingar och älgflugor. Fästingen är otäck för att den är så lömsk, attackerar en nästan osynligt. Det måste man ju åtminstone ge bromsarna, getingarna och myggorna – de spelar ärligt och informerar om när de är på väg. Inte som fästingen som lömskt kilar upp innanför byxbenet, livnär sig på ens blod och riktigt gosar till sig, innan man normalt sett upptäcker den. I värsta fall har den också gett en något annat än endast ett kliande utslag. Och älgflugan – säg den skogsägare som inte haft den där otäcka krypande känslan i nacken efter ett höstligt skogsbesök, eller plötsligt sett en älgfluga ramlar ner i tidningen.

Den finns många skråttar och kryp i våra skogar och en del av dem gör visserligen nytta – det är jag medveten om – men för vissa har jag ärligt talat svårt att se något existensberättigande. De gör både skada och är otäcka, en lose-lose-situation liksom. Min tillvaro i skogen skulle onekligen vara betydligt mer fridfull om jag slapp tänka på dem, se dem och – faktiskt emellanåt – drömma om dem. Jag tror inte att krypen kommer att flytta ur skogen, och det vill inte heller jag göra. Borde jag kanske söka kognitiv beteendeterapi för att lära mig bemöta dem på ett mera avslappnat sätt, så att vi kan samexistera och leva lyckligt i alla våra dagar?

CHARLOTTA FRANTZ

GÖR DEN FÖRSTA gallringen i rätt tid

TEXT: GUY DJUPSJÖBACKA

Det första du ser på, när du bedömer hur skogen växer, är trädens kronor. Det är de som sköter om fotosyntesen och ger växtkraften. Trädets barrskrud bör helst vara 1/3 del av trädets längd i unga år. Träden fordrar växtutrymme och det gynnar också ett bättre och stabilare rotsystem. Under de 40 år som jag fått följa med ungskogarna, har jag fått vara med om att plantera och röja plantskogen men också gallra samma skog två gånger. Det är först efter den andra gallringen som träden för fullt övergår i stockdimensioner.

Dagens planterade skogar fordrar tre gallringar och det är viktigt att skogen får växa i lugn och ro mellan varven. Skogen växer i snitt med 5 m³ per år och hektar och det gäller att ta tillvara kubikmetrarna och kanalisera den till de grövre stammarna. Gallringen sker alltid underifrån, på så sätt att klenare stammar med sämre krona tas bort. Gallringstätheten mäts med ett relaskop. En tumregel som kan använ-

Med relaskopet mäter man gallringsbehovet och också tätheten efter en gallring. Med enkla tabeller mäts också virkesmängden i skogen. Skogen med alla åtgärder är mätbara. I snart 90 år har detta enkla redskap byggt upp Finlands skogar. Relaskopet går att beställa från exempelvis Uittokalusto.

das är att gallrar ner till en grundyta som är lika med trädets höjd. Det vill säga, ifall skogen är 13 meter lång kan den lägsta grundytan, mätt med relaskopet, vara 13 m² efter gallringen.

Lägg gärna några årtal på minnet när det gäller planterad skog. Fem till tio år efter planteringen bör plantorna (2000 st/ha) friställas från sly. Därefter följer gallringar som ger inkomst när skogen är cirka 25 år, 35 år och 50 år. Tre gallringar behövs i normala fall och slutavverkning vid 80 – 90 år, gärna senare. I fall du har skogar i de här ålderskategorierna kan en gallring vara överhängande.

Nedan har jag gjort en presentation av inmätta data från två olika tallbestånd i olika åldrar men på samma bonitet av blåbärstyp. Det yngre skogen är knappt 30 år med ett brådskande behov av gallring. Den äldre skogen är kring 55 år och där har två gallringar gjorts. Den senaste år 2019.

En god skogsvård betalar sig mångfalt. Nu har Finlands skogar igen, detta år, vuxit med cirka 109 miljoner kubikmeter. Vi kan ta tillvara detta genom att ha växtutrymme i trädens kronor och hoppas att det fortsättningsvis finns en bra efterfrågan på råvaran. Användningsmöjligheten för trädprodukter är i ständig utveckling.

TALLBESTÅND 30 ÅR. Skogen röjdes för 15 år sedan och är övertät. Här finns cirka 160 m³ massaved per hektar till ett värde av cirka 2500 euro.

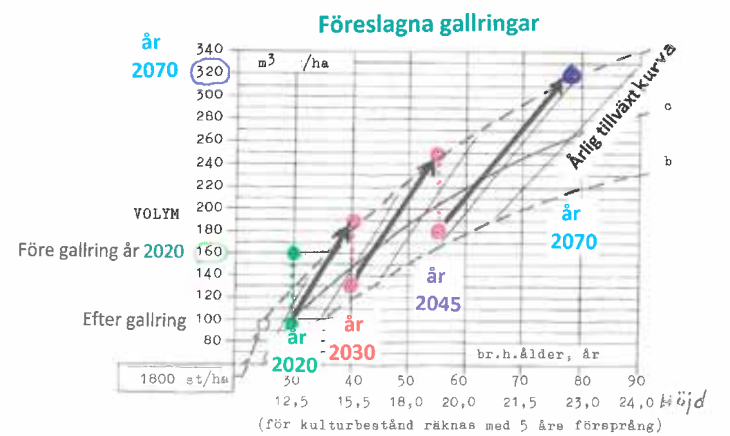
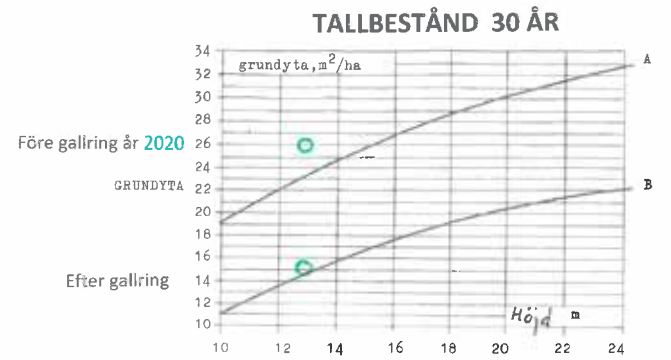
TALLBESTÅND 30 ÅR. Den gröna barmmassan i kronorna krymper hela tiden. Så småningom börjar de klenare träden att självdö. Beståndet kan ännu räddas även om åtgärden kunde ha gjorts för fem år sedan.

TALLBESTÅND KRING 55 ÅR. I fjol 2019 gallrades de klenaste stammarna bort för andra gången under omloppstiden. Här finns nu 200 m³ virke per hektar, varav hälften är stock. Virkesvärdet är i dag cirka 8000 euro per hektar.

TALL PÅ MT

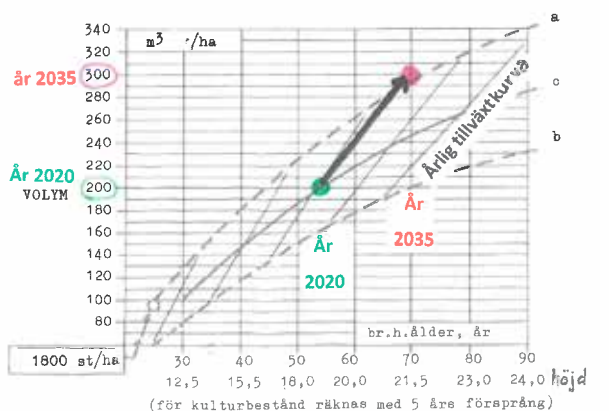
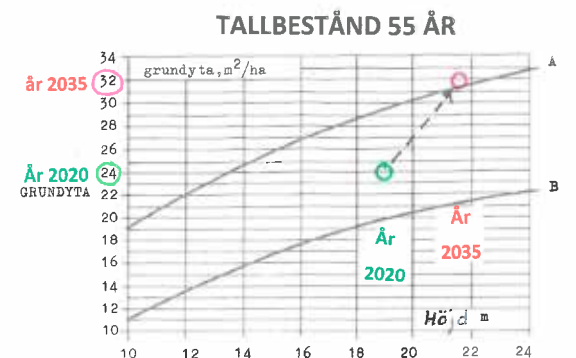
A = Högsta grundyta före stämpling
a = motsvarande cirkavolym
B = Lägsta grundyta efter gallring } inklusive körstråk
b = motsvarande cirkavolym
c = Önskvärt medeltal mellan gallringarna

TALLBESTÅND 30 ÅR. Gallring bör göras omedelbart enligt tabellens förslag. Framöver följer skogen de sneda tillväxtlinjerna med två gallringar till år 2030 och år 2045. Sammanlagt kommer gallringarna att ge cirka 170 m³ virke. Då beståndet är 80 – 90 år finns här kring 320 m³ och en grov stockskog. På detta sätt tar man tillvara den årliga tillväxten maximalt.

TALL PÅ MT

A = Högsta grundyta före stämpling
a = motsvarande cirkavolym
B = Lägsta grundyta efter gallring } inklusive körstråk
b = motsvarande cirkavolym
c = Önskvärt medeltal mellan gallringarna

TALLBESTÅND 55 ÅR. Skogen kunde ha gallrats lite kraftigare i fjol eftersom beståndet når den övre gallringsgränsen redan vid 70 års ålder och en slutavverkning enligt min mening är då för tidig med tanke på stockkvaliteten. Kronorna är rätt uppkörda. Frågan är om skogen då börjar självgallra träd med svaga kronor? Här kunde en gödsling av beståndet vara lönsamt. Virkesvärdet om 15 år, år 2035, är kring 14000 euro per hektar.

Tekniskt försprång med **STIHL**

M-TRONIC styrsystem på både motor- och röjsågar. Ingen shoke och inga justeringar.

Stihl MS 241 CM motorsåg Erb. **599 €**
 • Volym 42,6 cm³ • 2,3 kW/3,1 hk • 4,5 kg
 Med förgasars- och handtagsvärme pris 699€

Magnesiumram, lång serviceintervall, utmärkt vibrationsdämpning och acceleration gör detta till dina drömsågar!

Stihl MS 261 CM Erb. **699 €**
 • Volym 50,2 cm³ • 3,0 kW • 4,9 kg
 Med förgasars- och handtagsvärme pris 799€

Stihl MS 201 CM Erb. **699 €**
 • Volym 35,2 cm³ • 1,8 kW • 3,9 kg
 Världens lättaste profssåg

De populära Stihl röjsågarna

Stihl FS 260 CE Erb. **699 €**

Stihl FS 410 CEMK Erb. **869 €**

Stihl FS 460 CEMK Erb. **979 €**

Stihl FS 490 CEMK Erb. **1079 €**
 Fråga efter erbjudande med X-TREEM sele!

Ultralätta motorsågar

Stihl MS 170 Erb. **199 €**
 • Volym 30 cm³ • 4,1 kg

Stihl MS 194C-E Erb. **359 €**
 • Volym 30 cm³ • 3,6 kg

NYHET FÖR SKOGSBRUKET!
STIHL MSA 220 C-B BATTERISÅG
 – LIKA EFFEKTIV SOM VANLIG MOTORSÅG
699 €

FRÅGA OFFERT PÅ SÅG MED DUBBLA BATTERIER

Värd för pruta på säkerhet eller kvalitet

Nya modeller!
 Arbeta säkert och användarvänligt med STIHL skyddsutrustning!
 Fråga efter paketpris.

Stihl MS 500i
 • Volym 79,2 cm³ • 5 kW • 6,2 kg
VÄRLDENS FÖRSTA MOTORSÅG MED ELEKTRONISK BRÄNSLEINSPRUTNING

1490
 Erb. norm. 1749€
 STIHL-.404" RMHS MOTO-KEDJOR TILL ERBJ.PRIS

MASKINSERVICE • KONEHUOLTO Tel. 06-318 2950
MARANDER 0500-364 688

Cirkelvägen 15, Vasa • www.marander.fi • marander@maskin.netikka.fi

Skogsägare,
 Finlands Skogsstiftelse har finansierat skogsbranschens gemensamma framtidsprojekt redan 25 år. Med den frivilliga säljfrämjande avgiften kan vi fortsätta detta jobb. Kom med och sätt ett kryss i rutan!

SKOGSNÄRING – MOT EN LJUS FRAMTID
 #skogsstiftelse25

FINLANDS SKOGSSTIFTELSE

Vi krediterar 200€
 för fungerande
 motorsåg.

Husqvarna 550XP / XPG Mark II

BYTES-
 KAMPANJ

2
 VUODEN
 TAKUUS

ENASTÅENDE HANTERBARHET OCH KRAFT FÖR KRÄVANDE ARBETEN

15 liter
 Husqvarna
 Alkylatbensin
 på köpet

X-TORQ MOTOR SOM GER LÄGRE BRÄNSLEFÖRBRUKNING

899 €
 1010,50€

Husqvarna 545FXT Autotune®
 45,7 cm³ • 22 kW • 8,4 kg

MÅNGSIDIG UNIVERSALSÅG

Husqvarna 445 II
 45,7 cm³ • 21 kW • 4,9 kg

399€
 499 €

NYA HÖGPRESTERANDE 50-KUBIKSSÅGAR

Klyvya
 A 1400
 på köpet

Husqvarna 545 / 545 G Mark II
 50,1 cm³ • 27 kW • 5,5 kg

BATTERI LÖVBLÅSARE Husqvarna 320 iB

499€
 687,90€
 BLi 200 batteri +
 QC 330 Laddare

HUSQVARNA SVÄRDPAKET

13 tum 325" 1,3 SP33G **59€**

15 tum 325" 1,3 SP 33G **69€**

Innehåller svärd + 2 kedjor

Industrivägen 1, Jakobstad
 06-789 8570, www.erikssons.fi

Tegelbruksvägen 7, Närpes
 06 224 1020, Fax 224 1916